

รายงานการประชุม

คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ครั้งที่ 4/2544

วันอังคารที่ 31 กรกฎาคม 2544 เวลา 14.00 น.

ณ ห้องประชุมกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ชั้น 2

กรรมการผู้มาประชุม

1. นายนิติ	ชลีบทอง	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ประธานกรรมการ
2. นายธงไชย	เพชรรัตน์	รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (แทนปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์)	กรรมการ
3. นายวรารักษ์	ชั้นสามารถ	ที่ปรึกษากฎหมาย (แทนปลัดกระทรวงพาณิชย์)	กรรมการ
4. น.ส.ปรียา	อำพรสุด	ผู้อำนวยการส่วนนโยบายทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (แทนปลัดกระทรวงมหาดไทย)	กรรมการ
5. น.ส.จิราภรณ์	ชื่นสำราญ	ผู้ตรวจการอุตสาหกรรม (แทนปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม)	กรรมการ
6. นายเชวงศักดิ์	ชัตติยะสูงวงศ์	นิติกร 7 (แทนอธิบดีกรมชลประทาน)	กรรมการ
7. นายสว่าง	อังกูโร	นักวิชาการสัตวบาล 8 ว (แทนอธิบดีกรมปศุสัตว์)	กรรมการ
8. นายทวีชัย	เสนีย์ศรีสันต์	ผู้อำนวยการส่วนทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ (แทนอธิบดีกรมป่าไม้)	กรรมการ
9. นายสิงหนาท	ประศาสน์ศิลป์	ผู้ตรวจราชการกรมประมง (แทนอธิบดีกรมประมง)	กรรมการ

10. นางวัลภา	อังศิริจินดา	เศรษฐกร 8 ว (แทนอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน)	กรรมการ
11. นางอ้อมทิพย์	สุทธิพงศ์เกียรติ	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 6 (แทนอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร)	กรรมการ
12. นางสาวนีย์	วรพาณิश्य์	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 8 (แทนเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร)	กรรมการ
13. นายจักรป้อม	ฉัตรภูติ	ผู้อำนวยการส่วนระบบการปกครอง ท้องที่ (แทนอธิบดีกรมการปกครอง)	กรรมการ
14. นายทวีป	บุตรโพธิ์	หัวหน้าฝ่ายพัฒนาสังคม (แทนอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน)	กรรมการ
15. นายกมลลาสน์	หรรววรรณะ	ผู้อำนวยการสำนักบริหารและส่งเสริม การรังวัด (แทนอธิบดีกรมที่ดิน)	กรรมการ
16. นายชูเกียรติ	บุญวัฒนา	หัวหน้าฝ่ายทะเบียนและหนังสือสำคัญ (แทนอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์)	กรรมการ
17. นายรักเกียรติ	ดิษยวรรณะ	รองอธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม (แทนอธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม)	กรรมการ
18. นายสุรินทร์	หามนตรี	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 9 ชช. (แทนอธิบดีกรมธนารักษ์)	กรรมการ
19. นายวันชัย	ศิริวัฒนะตระกูล	ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงาน กองทุนที่ดิน (แทนผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร)	กรรมการ
20. นายปราโมทย์	น้อยใจบุญ	ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกร แห่งประเทศไทย	กรรมการ
21. นายยุกติ	สาริกะภูติ	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ

22. นางศุภศิริ	โพธิ์แมนกุล	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
23. นายปรีชา	ทองอู่	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
24. นายสำรวย	มีสมชัย	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
25. นายฉันทลักษณ์	บุศยอังกูร	รองเลขาธิการ ส.ป.ก. แทนเลขาธิการ ส.ป.ก.	กรรมการและเลขานุการ

กรรมการผู้ไม่มาประชุม

1. อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์			ติดตามการ
2. อธิบดีกรมบัญชีกลาง			ติดตามการ
3. ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ			ติดตามการ
4. ประธานชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย			ติดตามการ
5. นายชัยวัฒน์	วงศ์วัฒนศานต์	ผู้ทรงคุณวุฒิ	ติดตามการ
6. นายเล็ก	กุดวงศ์แก้ว	ผู้แทนเกษตรกร	
7. นายเฉลิม	วงศ์อนันต์	ผู้แทนเกษตรกร	
8. นายภาณุ	พิทักษ์เผ่า	ผู้แทนเกษตรกร	

ผู้เข้าร่วมประชุม

1. นายวิชัย	โตฟาง	คณะทำงาน รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
2. นายนิพนธ์	ชนมนัส	คณะทำงาน รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
3. นางสาวนศรี	ไชยมังคละ	ผู้ตรวจราชการ ส.ป.ก.
4. นายไพโรจน์	โลกนิยม	ผู้อำนวยการกองนิติการ
5. นายธำรงค์ศักดิ์	ธาระวณิช	ผู้อำนวยการกองบริการกองทุนฯ
6. นายอนันต์	สุริยกานต์	ปฏิรูปที่ดินจังหวัดปทุมธานี
7. นายพินิต	นิภาวรรณ	ปฏิรูปที่ดินจังหวัดพังงา
8. นายทองศร	ทวนคิล	ประธาน สกป. ไพศาลี จำกัด
9. นางเฟื่องฟ้า	ชำนาญยา	ผู้จัดการ สกป. เมืองพะเยา จำกัด
10. นายสังวาลย์	วรรณประไพ	ประธานสหกรณ์บ้านวังขอนแดง จำกัด

11. นายทรงพล	ศรีสมุทร	เจ้าหน้าที่กรมป่าไม้
12. น.ส.สุรีย์	สุวรรณานุก	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
13. นายธนพล	หงษ์ศิริรัตน์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
14. นายอุดมศักดิ์	รอดพรหม	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
15. นางจงใจ	พุทธสุวรรณ	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
16. นายไกรยศ	วงศ์ถาวรพินิจ	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
17. นางสุดารา	ดิษฐากรณ์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
18. นางทิพวรรณ	เคาวางกูร	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
19. นางกิ่งแก้ว	บุรณะวัฒนะ	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
20. นายบัณฑิต	พันธาสู	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
21. น.ส.สุวรรณรัตน์	ลิมสกุล	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
22. นายณัฐพงษ์	คงสัตย์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
23. น.ส.ธารทิพย์	ไทรหอมหวล	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
24. นายสุรธีร์	ลิมทรัพย์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
25. นายยงยุทธ์	ตวงชัยธนากร	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
26. นายสุรัตน์	วศินวรรณะ	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
27. นายวินัย	แจ่มแจ้ง	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
28. นางศรีประไพ	เลิศวิริยจิตต์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
29. นายบุญรอด	ลีละยูวะ	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
30. นางเปรมจิต	สังขพงษ์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
31. นางสุภาพรรณ	สิทธิเสรีชน	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
32. นายสายัณต์	ธนูรัตน์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
33. นางวรวัลย์	โตวนิชย์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
34. นายนพชัย	ศรีประไพ	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
35. นายสุทิน	บุญก่อสร้าง	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.

36. นายศรีโรจน์	จิรวัดน์จรรยา	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
37. นางสาวศิริ	ชวนิตย์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
38. นางยาใจ	วรรณตุง	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
39. นางอรวินท์	เลาหะนันท์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
40. นางมะลิวัลย์	ไกรสวัสดิ์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
41. นายสามารถ	จุลศรี	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
42. นางสาววันดี	สุทธาร	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.

เริ่มประชุมเวลา 14.00 น.

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ประธานได้แจ้งว่า ส.ป.ก. ได้จัดสัมมนา “ทิศทางการปฏิรูปที่ดินในอนาคต”

เมื่อวันจันทร์ที่ 30 กรกฎาคม 2544 ณ โรงแรมรอยัลริเวอร์ โดยมีหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน นักวิชาการและประชาชนที่สนใจทั่ว ๆ ไป รวมประมาณ 300 คน ได้มีการอภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น จึงขอให้ ส.ป.ก. ดำเนินการจัดทำสรุปประเด็นสำคัญ ๆ ของการสัมมนาในวันดังกล่าว เพื่อนำเสนอคณะกรรมการเพื่อทราบต่อไป และโดยที่การประชุม คปก. ในวันนี้ตรงกับเวลาที่คณะกรรมการงบประมาณ สภาผู้แทนราษฎร พิจารณางบประมาณของ ส.ป.ก. ซึ่งทราบว่าท่านเลขาธิการ ส.ป.ก. กำลังชี้แจงรายละเอียดจึงทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมประชุม คปก. แต่ได้มอบหมายให้รองเลขาธิการ ส.ป.ก. (นายฉันทลักษณ์ บุศยอังกูร) ทำหน้าที่เลขานุการ คปก. แทน

มติที่ประชุม รับทราบ

ระเบียบวาระที่ 2 รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ 3/2544 วันที่ 10 พฤษภาคม 2544

ฝ่ายเลขานุการได้นำเสนอรายงานการประชุม คปก. ครั้งที่ 3/2544 วันที่ 10 พฤษภาคม 2544 ซึ่งที่ประชุมให้แก้ไขมติคณะกรรมการ เรื่องที่ 3.2 ในหน้าที่ 10 ในส่วนของคณะกรรมการลำดับที่ 1 – 11 เป็นดังนี้ “คณะอนุกรรมการประกอบด้วย รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธาน เลขาธิการ ส.ป.ก. เป็นรองประธาน โดยมีผู้แทนจากส่วนราชการต่าง ๆ

ที่เกี่ยวข้องเป็นอนุกรรมการและผู้แทน ส.ป.ก. เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ โดยให้ ส.ป.ก. จัดทำคำสั่งเสนอประธาน คปก. เพื่อลงนามต่อไป

มติคณะกรรมการ รับรองรายงานตามที่มีการแก้ไข

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ในท้องที่อำเภอกระบุรี อำเภอตะกั่วป่า อำเภอกะปง อำเภอท้ายเหมือง อำเภอทับปุด อำเภอเมือง และอำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา จำนวน 22 พื้นที่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

1. เรื่องเดิม

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 20 กันยายน 2537 ให้จำแนกที่ดินออกจากป่าไม้ถาวร ในท้องที่จังหวัดพังงา เพื่อเป็นที่ทำกินของราษฎรหรือเพื่อใช้ประโยชน์อย่างอื่น ๆ จำนวน 44 พื้นที่ 145 แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ 68,569 ไร่ ต่อมาคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติได้มีมติในการประชุม ครั้งที่ 2/2542 เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2542 มอบพื้นที่ดังกล่าวให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) รับไปดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จำนวน 33 พื้นที่ 97 แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ 49,389 ไร่ ซึ่ง ส.ป.ก. ได้ดำเนินการสำรวจและศึกษาข้อมูลพื้นที่จำแนก ฯ ดังกล่าวแล้ว ปรากฏว่ามีพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน จำนวน 22 พื้นที่ 61 แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ 39,614 ไร่ รายละเอียดดังนี้

1.1 ที่จำแนก ฯ ป่าเหือกเขานมสาว แปลงที่ 1 จำนวน 8 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 7 แปลงที่ 8 แปลงที่ 9 แปลงที่ 10 แปลงที่ 11 แปลงที่ 12 แปลงที่ 13 และแปลงที่ 15 รวมเนื้อที่ประมาณ 4,881 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอ กระบุรี จังหวัดพังงา

1.2 ที่จำแนก ฯ ป่าบางปรุ จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 1,216 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอกระบุรี จังหวัดพังงา

1.3 ที่จำแนก ฯ ป่าควนถ้ำ - บางกรัก จำนวน 5 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 2 แปลงที่ 3 แปลงที่ 4 แปลงที่ 5 และแปลงที่ 6 รวมเนื้อที่ประมาณ 225 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา

1.4 ที่จำแนก ฯ ป่าเทือกเขาบางปรก – บางอี จำนวน 3 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 2 แปลงที่ 9 และแปลงที่ 10 รวมเนื้อที่ประมาณ 2,948 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอตะกั่วป่า และอำเภอกะปง จังหวัดพังงา

1.5 ที่จำแนก ฯ ป่าเทือกเขาหลัก – เขาโดน จำนวน 2 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 1 และแปลงที่ 8 รวมเนื้อที่ประมาณ 986 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา

1.6 ที่จำแนก ฯ ป่าเทือกเขาหลัก – ลำรู จำนวน 2 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 1 และแปลงที่ 2 รวมเนื้อที่ประมาณ 1,275 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

1.7 ที่จำแนก ฯ ป่าควนหัวโดน – เขาพัง จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 1,513 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

1.8 ที่จำแนก ฯ ป่าควนมะรุ่ย จำนวน 3 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 1 แปลงที่ 2 และแปลงที่ 4 รวมเนื้อที่ประมาณ 4,972 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอทับปุด จังหวัดพังงา

1.9 ที่จำแนก ฯ ป่าเทือกเขากระทะคว่า จำนวน 2 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 3 และแปลงที่ 4 รวมเนื้อที่ประมาณ 1,963 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอเมือง จังหวัดพังงา

1.10 ที่จำแนก ฯ ป่าเทือกเขาคาโงก จำนวน 3 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 2 แปลงที่ 3 และแปลงที่ 4 รวมเนื้อที่ประมาณ 313 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอเมือง จังหวัดพังงา

1.11 ที่จำแนก ฯ ป่าฝ่ายท่า จำนวน 3 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 1 แปลงที่ 2 และแปลงที่ 4 รวมเนื้อที่ประมาณ 254 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

1.12 ที่จำแนก ฯ ป่าควนนาบอน จำนวน 2 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 1 และแปลงที่ 3 รวมเนื้อที่ประมาณ 479 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอเมือง จังหวัดพังงา

1.13 ที่จำแนก ฯ ป่าเขาลำปี จำนวน 2 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 14 และแปลงที่ 15 รวมเนื้อที่ประมาณ 636 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

1.14 ที่จำแนก ฯ ป่าวังทัง จำนวน 1 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 3 เนื้อที่ประมาณ 81 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

1.15 ที่จำแนก ฯ ป่าเทือกเขาพานพอ จำนวน 5 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 5 แปลงที่ 6 แปลงที่ 7 แปลงที่ 8 และแปลงที่ 11 รวมเนื้อที่ประมาณ 1,404 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

1.16 ที่จำแนก ฯ ป่าเทือกเขานมสาว แปลงที่ 2 จำนวน 3 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 1 แปลงที่ 2 และแปลงที่ 4 รวมเนื้อที่ประมาณ 323 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอกระบุรี จังหวัดพังงา

1.17 ที่จำแนก ฯ ป่าเลนโครงการในท้องที่กิ่งอำเภอกระบุรี แปลงที่ 4 จำนวน 3 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 1 แปลงที่ 7 (บางส่วนทับซ้อนเขตเทศบาลตำบลกระบุรี) และแปลงที่ 9 รวมเนื้อที่ประมาณ 606 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอกระบุรี จังหวัดพังงา

1.18 ที่จำแนก ฯ ป่าเลนโครงการในท้องที่กิ่งอำเภอกระบุรี แปลงที่ 3 จำนวน 6 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 3 แปลงที่ 4 แปลงที่ 5 แปลงที่ 6 แปลงที่ 7 และแปลงที่ 8 รวมเนื้อที่ประมาณ 10,320 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอกระบุรี จังหวัดพังงา

1.19 ที่จำแนก ฯ ป่าเลนโครงการในท้องที่กิ่งอำเภอกระบุรี แปลงที่ 1 จำนวน 1 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 4 เนื้อที่ประมาณ 1,205 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอกระบุรี จังหวัดพังงา

1.20 ที่จำแนก ฯ ป่าเขาหลัก - ลำแก่น จำนวน 2 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 1 และแปลงที่ 2 รวมเนื้อที่ประมาณ 703 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอท้ายเหมือง และอำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา

1.21 ที่จำแนก ฯ ป่าควนจุก จำนวน 2 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 2 และแปลงที่ 3 รวมเนื้อที่ประมาณ 1,035 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา

1.22 ที่จำแนก ฯ ป่าช่องหลาด จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 2,276 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา

2. ความเห็นของ ส.ป.ก.

ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี จังหวัดพังงา จำนวน 22 พื้นที่ 61 แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ 39,614 ไร่ ดังกล่าวข้างต้น มีความเหมาะสมที่จะนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน จึงเห็นควรพิจารณาดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ดังกล่าวต่อไป ทั้งนี้ได้กำหนดแผนงานและงบประมาณไว้ ดังนี้

2.1 งานสำรวจและเตรียมการ	งบประมาณ	390,000 บาท
2.2 งานจัดที่ดิน	งบประมาณ	2,650,000 บาท
2.3 งานสำรวจความเหมาะสมเพื่อพัฒนาพื้นที่	งบประมาณ	120,000 บาท
2.4 งานประสานการส่งเสริมการเกษตรเพื่อเพิ่มรายได้และพัฒนาอาชีพ	งบประมาณ	200,000 บาท
รวมงบประมาณที่คาดว่าจะต้องใช้ในการดำเนินการทั้งสิ้น		3,360,000 บาท

3. คำขอ

ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ในท้องที่อำเภอกระบุรี อำเภอตะกั่วป่า อำเภอกะปง อำเภอท้ายเหมือง อำเภอทับปุด อำเภอเมือง และอำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา จำนวน 22 พื้นที่ 61 แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ 39,614 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ดังนี้

3.1 ที่จำแนกฯ ป่าเทือกเขานมสาว แปลงที่ 1 จำนวน 8 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 7 แปลงที่ 8 แปลงที่ 9 แปลงที่ 10 แปลงที่ 11 แปลงที่ 12 แปลงที่ 13 และแปลงที่ 15 รวมเนื้อที่ประมาณ 4,881 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลแม่นางขาว และตำบลบางวัน อำเภอกระบุรี จังหวัดพังงา

3.2 ที่จำแนกฯ ป่าบางปรุ จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 1,216 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลบางวัน อำเภอกระบุรี จังหวัดพังงา

3.3 ที่จำแนกฯ ป่าควนถ้ำ - บางกรัก จำนวน 5 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 2 แปลงที่ 3 แปลงที่ 4 แปลงที่ 5 และแปลงที่ 6 รวมเนื้อที่ประมาณ 225 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลบางนายสี และตำบลโคกเคียน อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา

3.4 ที่จำแนก ฯ ป่าเทือกเขาบางปรก – บางอี จำนวน 3 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 2 แปลงที่ 9 และแปลงที่ 10 รวมเนื้อที่ประมาณ 2,948 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลบางนายสี และตำบลโคกเคียน อำเภอตะกั่วป่า ตำบลลรมณีย์ อำเภอกะปง จังหวัดพังงา

3.5 ที่จำแนก ฯ ป่าเทือกเขาหลัก – เขาโดน จำนวน 2 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 1 และแปลงที่ 8 รวมเนื้อที่ประมาณ 986 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลบางม่วง และตำบลคึกคัก อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา

3.6 ที่จำแนก ฯ ป่าเขาหลัก – ลำรุ จำนวน 2 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 1 และแปลงที่ 2 รวมเนื้อที่ประมาณ 1,275 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลลำภี อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

3.7 ที่จำแนก ฯ ป่าควนหัวโดน – เข้าง จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 1,513 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลลำภี อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

3.8 ที่จำแนก ฯ ป่าควนมะรุ่ย จำนวน 3 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 1 แปลงที่ 2 และแปลงที่ 4 รวมเนื้อที่ประมาณ 4,972 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลบางเหรียง ตำบลโคกเจริญ และตำบลทับปุด อำเภอทับปุด จังหวัดพังงา

3.9 ที่จำแนก ฯ ป่าเทือกเขากระทะคว่ำ จำนวน 2 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 3 และแปลงที่ 4 รวมเนื้อที่ประมาณ 1,963 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลสองแพรก ตำบลทุ่งคาโงก และตำบลนบปริง อำเภอเมือง จังหวัดพังงา

3.10 ที่จำแนก ฯ ป่าเทือกเขาคาโงก จำนวน 3 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 2 แปลงที่ 3 และแปลงที่ 4 รวมเนื้อที่ประมาณ 313 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลทุ่งคาโงก และตำบลนบปริง อำเภอเมือง จังหวัดพังงา

3.11 ที่จำแนก ฯ ป่าฝ่ายท่า จำนวน 3 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 1 แปลงที่ 2 และแปลงที่ 4 รวมเนื้อที่ประมาณ 254 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลลำภี และตำบลลำแก่น อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

3.12 ที่จำแนก ฯ ป่าควนนาบอน จำนวน 2 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 1 และแปลงที่ 3 รวมเนื้อที่ประมาณ 479 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลตากแดด อำเภอเมือง จังหวัดพังงา

3.13 ที่จำแนก ฯ ป่าเขาลำปี จำนวน 2 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 14 และแปลงที่ 15 รวมเนื้อที่ประมาณ 636 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลบางทอง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

3.14 ที่จำแนก ฯ ป่าวังทัง จำนวน 1 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 3 เนื้อที่ประมาณ 81 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลนาเตย อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

3.15 ที่จำแนก ฯ ป่าเขาพานพอ จำนวน 5 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 5 แปลงที่ 6 แปลงที่ 7 แปลงที่ 8 และแปลงที่ 11 รวมเนื้อที่ประมาณ 1,404 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลบางทอง และตำบลนาเตย อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

3.16 ที่จำแนก ฯ ป่าเทือกเขานมสาว แปลงที่ 2 จำนวน 3 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 1 แปลงที่ 2 และแปลงที่ 4 รวมเนื้อที่ประมาณ 323 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลคุระ อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา

3.17 ที่จำแนก ฯ ป่าเลนโครงการในท้องที่กิ่งอำเภอคุระบุรี แปลงที่ 4 จำนวน 3 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 1 แปลงที่ 7 (บางส่วนทับซ้อนเขตเทศบาลตำบลคุระ) และแปลงที่ 9 รวมเนื้อที่ประมาณ 606 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลคุระ อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา

3.18 ที่จำแนก ฯ ป่าเลนโครงการในท้องที่กิ่งอำเภอคุระบุรี แปลงที่ 3 จำนวน 6 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 3 แปลงที่ 4 แปลงที่ 5 แปลงที่ 6 แปลงที่ 7 และแปลงที่ 8 รวมเนื้อที่ประมาณ 10,320 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลแม่นางขาว และตำบลบางวัน อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา

3.19 ที่จำแนก ฯ ป่าเลนโครงการในท้องที่กิ่งอำเภอคุระบุรี แปลงที่ 1 จำนวน 1 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 4 เนื้อที่ประมาณ 1,205 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลเกาะพระทอง อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา

3.20 ที่จำแนก ฯ ป่าเขาหลัก - ลำแก่น จำนวน 2 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 1 และแปลงที่ 2 รวมเนื้อที่ประมาณ 703 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลลำแก่น อำเภอท้ายเหมือง ตำบลคึกคัก อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา

3.21 ที่จำแนก ฯ ป่าควนจุก จำนวน 2 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 2 และแปลงที่ 3 รวมเนื้อที่ประมาณ 1,035 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลเกาะยวน้อย อำเภอเกาะยว จังหวัดพังงา

3.22 ที่จำแนก ฯ ป่าช่องหลาด จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 2,276 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลเกาะยาวใหญ่ อำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา

มติคณะกรรมการ อนุมัติ

เรื่องที่ 3.2 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ป่าดงมูล (แปลงที่ 1 และแปลงที่ 3) ในท้องที่ตำบลบ้านฝาง ตำบล둔สาด และตำบลหนองโก อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

เรื่องเดิม

คณะรัฐมนตรีมีมติ เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2506 ให้รักษาป่าดงมูลในท้องที่ จังหวัดขอนแก่น ไว้เป็นพื้นที่ป่าไม้ถาวร เนื้อที่ประมาณ 156,633 ไร่ และได้กำหนดพื้นที่บางส่วน เป็นป่าสงวนแห่งชาติตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 284 (พ.ศ. 2511) ชื่อป่าดงมูลคงเหลือพื้นที่ป่าไม้ถาวร ตามมติคณะรัฐมนตรี เนื้อที่ประมาณ 17,419 ไร่ จำนวน 6 แปลง

ต่อมาคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 20 เมษายน 2536 ให้จำแนกที่ดินป่าดงมูลออกจากป่าไม้ถาวร ซึ่งอยู่นอกเขตป่าสงวนแห่งชาติเพื่อเป็นที่ทำกินของราษฎรหรือเพื่อใช้ประโยชน์อย่างอื่น ๆ จำนวน 4 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 1, 2, 3 และ 4 รวมเนื้อที่ประมาณ 17,282 ไร่ ต่อมาคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติมีมติในการประชุมครั้งที่ 3/2538 เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2538 มอบพื้นที่ จำแนก ฯ ป่าดงมูล จำนวน 4 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 1, 2, 3 และ 4 รวมเนื้อที่ประมาณ 17,184 ไร่ ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) รับไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินต่อไป

ส.ป.ก.ได้พิจารณาความเหมาะสมที่ดินจำแนก ฯ ป่าดงมูล แปลงที่ 4 เนื้อที่ประมาณ 2,770 ไร่ นำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในคราวประชุมครั้งที่ 5/2540 เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2540 ที่ประชุมมีมติอนุมัติให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินไว้แล้ว ในขั้นนี้ ส.ป.ก. ได้ดำเนินการสำรวจและตรวจสอบข้อมูลพื้นที่จำแนก ฯ ป่าดงมูล ส่วนที่เหลือเพิ่มเติม ได้แก่ แปลงที่ 1 แปลงที่ 2 และแปลงที่ 3 รวมเนื้อที่ประมาณ 14,414 ไร่ ปรากฏว่า

พื้นที่แปลงที่ 2 เนื้อที่ประมาณ 372 ไร่ ไม่มีความเหมาะสมที่จะนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน เนื่องจากมีเอกสารสิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดินเต็มพื้นที่ และมีพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการดำเนินการปฏิรูปที่ดิน จำนวน 2 แปลง ได้แก่ พื้นที่แปลงที่ 1 และแปลงที่ 3 รวมเนื้อที่ประมาณ 14,042 ไร่

ความเห็นของ ส.ป.ก.

ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรีป่าดงมูล แปลงที่ 1 และแปลงที่ 3 จำนวน 2 แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ 14,042 ไร่ ในท้องที่ตำบลบ้านฝาง ตำบลดุนสาด ตำบลหนองโก และตำบลหัวนาคำ อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น มีความเหมาะสมที่จะนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ซึ่งจะส่งผลให้เกษตรกรมีที่ดินทำกินและอยู่อาศัยอย่างถูกต้องตามกฎหมายควบคู่ไปกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการพัฒนาการเกษตรตามความเหมาะสมและจำเป็น ทำให้เกษตรกรมีสภาพความเป็นอยู่ทางเศรษฐกิจและสังคมดีขึ้น จึงเห็นควรกำหนดพื้นที่ดังกล่าวให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินต่อไป ทั้งนี้ได้กำหนดแผนงานและงบประมาณไว้ ดังนี้

1. งานสำรวจและเตรียมการ	งบประมาณ	130,000 บาท
2. งานจัดที่ดิน	งบประมาณ	950,000 บาท
3. งานสำรวจความเหมาะสมเพื่อพัฒนาพื้นที่	งบประมาณ	40,000 บาท
3. งานประสานการส่งเสริมการเกษตรเพื่อ เพิ่มรายได้และพัฒนาอาชีพ	งบประมาณ	80,000 บาท
รวมงบประมาณที่คาดว่าจะต้องใช้ในการดำเนินการทั้งสิ้น		1,200,000 บาท

คำขอ

ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรีป่าดงมูล แปลงที่ 1 และแปลงที่ 3 ในท้องที่ตำบลบ้านฝาง ตำบลดุนสาด ตำบลหนองโก และตำบลหัวนาคำ อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น จำนวน 2 แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ 14,042 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุมัติ

เรื่องที่ 3.3 ขออนุมัติพื้นที่ที่ดินของรัฐแปลงหมายเลข ก.130102 (โครงการจัดที่ดิน
ผืนใหญ่ดงมะตะ) ตำบลดงมะตะ อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย
เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ตำบลดงมะตะ อำเภอแม่ลาว
จังหวัดเชียงราย เนื้อที่ประมาณ 11,150 ไร่

1. เรื่องเดิม

1.1 คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติมีมติในคราวประชุมครั้งที่ 3/2519 เมื่อวันที่ 1
กันยายน 2519 อนุมัติให้จังหวัดเชียงรายดำเนินการจัดที่ดินตามโครงการจัดที่ดินผืนใหญ่ดง
มะตะในบริเวณที่ดินของรัฐแปลงหมายเลข ก.130102 เนื้อที่ประมาณ 14,500 ไร่ ตั้งอยู่หมู่ที่
9 และหมู่ที่ 13 ตำบลดงมะตะ อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย เพื่อจัดให้ประชาชนอยู่อาศัยและ
ประกอบการทำมาหาเลี้ยงชีพ ซึ่งกรมที่ดินได้ดำเนินการจัดที่ดินตามโครงการดังกล่าวในปี 2521
และปิดหน่วยจัดที่ดินในปี 2523

1.2 ต่อมาปรากฏว่าผู้ครอบครองที่ดินที่ได้รับใบจอง (น.ส.2) ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่
กำหนดไว้ กล่าวคือบางรายทั้งร้างไม่เข้าทำประโยชน์ บางรายครอบครองที่ดินไม่ตรงตามตำแหน่ง
ที่ระบุไว้ในใบจอง จังหวัดเชียงรายจึงได้มีคำสั่งที่ 2628/2536 ลงวันที่ 26 กรกฎาคม 2536 ให้ผู้ถือ
ใบจองและบริวารจำนวน 183 ราย ออกจากที่ดิน และจำหน่ายใบจองออกจากทะเบียน ทำให้ที่ดิน
ผืนดังกล่าวตกเป็นที่ดินของรัฐประเภทที่รกร้างว่างเปล่า คณะกรรมการ คัดเลือกที่ดินประจำจังหวัด
เชียงรายได้พิจารณาเกี่ยวกับโครงการจัดที่ดินดังกล่าวแล้ว ในคราวประชุมครั้งที่ 2/2539 เมื่อวันที่
18 กันยายน 2539 เห็นว่าจังหวัดได้มีคำสั่งให้จำหน่ายใบจองตามระเบียบแล้ว ที่ดินผืนดังกล่าวจึง
ตกเป็นที่ดินของรัฐประเภทที่รกร้างว่างเปล่า ประกอบกับในเขตท้องที่ตำบลดงมะตะ อำเภอแม่ลาว
ได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินแล้ว โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 103
ตอนที่ 65 เมื่อวันที่ 22 เมษายน 2529 จะนำมาจัดที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินไม่ได้ จึงได้มี
มติมอบที่ดินดังกล่าวให้สำนักงาน การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) นำไปดำเนินการปฏิรูป
ที่ดิน ส.ป.ก.จังหวัดเชียงรายได้นำเรื่องการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามโครงการจัดที่ดินผืนใหญ่
ดงมะตะในบริเวณที่ดินของรัฐแปลงหมายเลข ก.130102 เสนอต่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด
เชียงราย เพื่อพิจารณาในคราวประชุมครั้งที่ 1/2539 เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2539 ที่ประชุมมีมติ
เห็นชอบให้นำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน และให้ ส.ป.ก.จังหวัดเชียงราย แจ้ง ส.ป.ก.พิจารณาต่อไป

1.3 ส.ป.ก.พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ดังกล่าวเป็นไปด้วยความถูกต้องและสอดคล้องกับระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ส.ป.ก. จึงได้มีหนังสือ ที่ กษ 207/4603 ลงวันที่ 22 พฤษภาคม 2540 หารือกรมที่ดินเกี่ยวกับการนำที่ดินตามโครงการจัดที่ดินผืนใหญ่ดงมะดะมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ซึ่งต่อมากรมที่ดินได้มีหนังสือที่ มท 0709/17204 ลงวันที่ 5 มิถุนายน 2540 แจ้งว่าที่ดินของรัฐแปลงหมายเลข ก.130102 (โครงการจัดที่ดินผืนใหญ่ดงมะดะ) ตำบลดงมะดะ อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย เนื้อที่ประมาณ 14,500 ไร่ ซึ่งคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติอนุมัติให้กรมที่ดินนำไปดำเนินการ ตามโครงการจัดที่ดินแปลงใหญ่ดงมะดะแล้ว แต่ยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ ต่อมาเมื่อพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน หาก ส.ป.ก.จะนำที่ดินแปลงดังกล่าวไปดำเนินการ ปฏิรูปที่ดิน จะต้องนำเสนอคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบเสียก่อน

1.4 ส.ป.ก. ได้มีหนังสือที่ กษ 1207/6029 ลงวันที่ 1 กรกฎาคม 2540 ขอให้กรมที่ดินนำเสนอคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบให้ ส.ป.ก. นำที่ดินดังกล่าวไปดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ซึ่งต่อมาคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติได้มีมติในคราวประชุมครั้งที่ 5/2543 เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2543 มอบพื้นที่ที่ดินของรัฐแปลงหมายเลข ก.130102 (โครงการจัดที่ดินผืนใหญ่ดงมะดะ) ตำบลดงมะดะ อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย เนื้อที่ประมาณ 14,500 ไร่ ให้ ส.ป.ก.นำไปดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ทั้งนี้ ในการดำเนินการ ให้ ส.ป.ก.กำหนดพื้นที่ป่าไม้ส่วนกลางในพื้นที่ตามความเหมาะสม และให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์พื้นที่ต้นน้ำลำธารด้วย

1.5 ส.ป.ก.ได้ดำเนินการสำรวจและศึกษาข้อมูลพื้นที่ดังกล่าวแล้ว ปรากฏว่าพื้นที่เหมาะสมที่จะนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินแต่จากการคำนวณพื้นที่ตามรูปแผนที่ภูมิประเทศ มาตราส่วน 1 : 50,000 ซึ่งกรมที่ดินส่งมอบให้ ส.ป.ก. ปรากฏว่าที่ดินของรัฐแปลงหมายเลข ก.130102 (โครงการจัดที่ดินผืนใหญ่ดงมะดะ) มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 16,500 ไร่ โดยมีพื้นที่บางส่วนทับซ้อนกับพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน 2 ป่า คือ ป่าแม่ลาวฝั่งซ้าย และป่าแม่ลาวฝั่งซ้ายและป่าแม่กกฝั่งขวา รวมเนื้อที่ประมาณ 3,600 ไร่ ทับซ้อนกับที่สาธารณประโยชน์ บ้านห้วยล้านยาว (เฉพาะส่วนที่อยู่นอกเขตป่าสงวนแห่งชาติ) เนื้อที่ประมาณ 350 ไร่ และทับซ้อนกับที่ราชพัสดุ (เขตชลประทานโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่ลาว) เนื้อที่ประมาณ 1,400 ไร่ คงเหลือพื้นที่ที่เหมาะสมจะนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน เนื้อที่ประมาณ 11,150 ไร่

2. ความเห็นของ ส.ป.ก.

ที่ดินของรัฐแปลงหมายเลข ก.130102 (โครงการจัดที่ดินผืนใหญ่ดงมะตะ) เนื้อที่ประมาณ 11,150 ไร่ มีเกษตรกรเข้าจับจองทำประโยชน์ในการปลูกพืชไร่และไม้ผล (ข้าวโพด ข้าวไร่ มันสำปะหลัง ลำไย ลิ้นจี่ และกระท้อน) จำนวนประมาณ 300 ครัวเรือน แต่ยังไม่มีการขอรับรองการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ทำให้เกษตรกรขาดความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมและประการสำคัญคือขาดการสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นจากหน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง ซึ่ง ส.ป.ก. พิจารณาแล้วเห็นว่า พื้นที่ที่ดินของรัฐแปลงหมายเลข ก.130102 (โครงการจัดที่ดินผืนใหญ่ดงมะตะ) อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินได้ จึงเห็นควรให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ดังกล่าว ซึ่งจะส่งผลให้เกษตรกรมีที่ดินทำกินและอยู่อาศัยอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ควบคู่ไปกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการพัฒนาอาชีพการเกษตรตามความเหมาะสมและจำเป็น ทำให้เกษตรกรมีสภาพความเป็นอยู่ทางเศรษฐกิจและสังคมดีขึ้น โดย ส.ป.ก. ได้กำหนดแผนและงบประมาณในการดำเนินการไว้ดังนี้

2.1 งานสำรวจและเตรียมการ	งบประมาณ	140,000	บาท
2.2 งานจัดที่ดิน	งบประมาณ	750,000	บาท
2.3 งานสำรวจความเหมาะสม เพื่อพัฒนาพื้นที่	งบประมาณ	50,000	บาท
2.4 งานประสานการส่งเสริมการเกษตร เพื่อเพิ่มรายได้และพัฒนาอาชีพ	งบประมาณ	80,000	บาท
รวมงบประมาณที่คาดว่าจะต้องใช้ในการดำเนินการทั้งสิ้น		1,020,000	บาท

3. คำขอ

ขออนุมัติพื้นที่ที่ดินของรัฐแปลงหมายเลข ก.130102 (โครงการจัดที่ดินผืนใหญ่ ดงมะตะ) ตำบลดงมะตะ อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย เนื้อที่ประมาณ 11,150 ไร่ เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ตำบลดงมะตะ อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย

มติคณะกรรมการ อนุมัติ

เรื่องที่ 3.4 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์ป่าห้วยห้อมและป่าหนองเหียง ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย รวมเนื้อที่ประมาณ 3,000 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

1. เรื่องเดิม

จังหวัดเชียงราย ได้มีหนังสือที่ ขร 0014/8913 ลงวันที่ 22 มิถุนายน 2543 แจ้งว่า สภาองค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ได้มีมติในคราวประชุม สมัยวิสามัญ สมัยที่ 3 ครั้งที่ 2/2542 เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2542 เห็นชอบให้นำที่ดินที่สาธารณประโยชน์ป่าห้วยห้อม ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่หมู่ที่ 8 บ้านห้วยเกี้ยง และที่สาธารณประโยชน์ป่าหนองเหียง ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่หมู่ที่ 1 บ้านสบรวก ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย มีพื้นที่ติดต่อกันเป็นผืนเดียวกัน รวมเนื้อที่ประมาณ 3,000 ไร่ ซึ่งเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ประโยชน์ร่วมกัน แต่พลเมืองเล็กใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว นำไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินและกันพื้นที่บางส่วน เนื้อที่ประมาณ 100 ไร่ ไว้สำหรับก่อสร้างสถานที่ราชการต่อไป ทั้งนี้ จังหวัดเชียงรายและอำเภอเชียงแสนได้พิจารณาให้ความเห็นชอบตามมติสภาองค์การบริหารส่วนตำบลดังกล่าวข้างต้นแล้ว ตามหนังสือที่ ขร 0922/2733 ลงวันที่ 12 ตุลาคม 2542 และหนังสือที่ ขร 0014/8913 ลงวันที่ 22 มิถุนายน 2543 ตามลำดับ และคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเชียงราย พิจารณาแล้วในคราวประชุม ครั้งที่ 1/2543 เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2543 มีมติเห็นชอบให้นำที่ดินที่สาธารณประโยชน์ป่าห้วยห้อมและป่าหนองเหียง มาดำเนินการปฏิรูปที่ดินตามที่ราษฎรร้องขอต่อไป

2. ความเห็น ส.ป.ก.

ส.ป.ก. ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า พื้นที่ที่สาธารณประโยชน์ป่าห้วยห้อม และป่าหนองเหียง เนื้อที่ประมาณ 3,000 ไร่ มีราษฎรเข้าไปถือครองที่ดินโดยใช้เป็นที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เต็มพื้นที่เป็นการถาวรมานานแล้ว ประมาณ 200 ครัวเรือน โดยพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ประโยชน์ในการปลูกไม้ผล (ส้ม ส้มโอ มะม่วง ลำไย) และพืชไร่ (ข้าวโพด ยาสูบ) ปัจจุบันไม่สามารถคงสภาพเป็นที่สาธารณประโยชน์ได้อีกต่อไป ทั้งนี้ องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอ และจังหวัดท้องถิ่นที่มีความเห็นที่สอดคล้องต้องกันว่า พลเมืองเล็กใช้ประโยชน์ร่วมกันในที่ดินนั้นแล้วและเห็นควรให้นำไปดำเนินการ

ตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินต่อไป ซึ่งเป็นไปตามมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในคราวประชุมครั้งที่ 2/2541 เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2541 เรื่องการนำที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ดังนั้นอาศัยอำนาจตามมาตรา 26 (1) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2519 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 จึงเห็นควรพิจารณาดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่ดินสาธารณะ-ประโยชน์ป่าห้วยห้อมและป่าหนองเหียง ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ทั้งนี้ จะส่งผลให้เกษตรกรมีที่ดินทำกินและอยู่อาศัยอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ควบคู่ไปกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการพัฒนาอาชีพการเกษตรตามความเหมาะสมและจำเป็น ทำให้เกษตรกรมีสภาพความเป็นอยู่ทางเศรษฐกิจและสังคมดีขึ้น

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้กำหนดแผนและงบประมาณในการดำเนินการปฏิรูปที่ดินพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์ป่าห้วยห้อมและป่าหนองเหียง ดังนี้

2.1 งานสำรวจและเตรียมการ	งบประมาณ	60,000 บาท
2.2 งานจัดที่ดิน	งบประมาณ	200,000 บาท
2.3 งานสำรวจความเหมาะสม เพื่อพัฒนาพื้นที่	งบประมาณ	20,000 บาท
2.4 งานประสานการส่งเสริมการเกษตร เพื่อเพิ่มรายได้และพัฒนาอาชีพ	งบประมาณ	40,000 บาท
รวมงบประมาณที่คาดว่าจะต้องใช้ในการดำเนินการทั้งสิ้น		320,000 บาท

3. คำขอ

ขออนุมัติในหลักการให้กำหนดพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์ป่าห้วยห้อม และป่าหนองเหียง ซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่พลเมืองเล็กใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย รวมเนื้อที่ประมาณ 3,000 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อเตรียมการดำเนินการตามกฎหมายปฏิรูปที่ดินต่อไป

มติคณะกรรมการ อนุมัติ

**เรื่องที่ 3.5 ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินที่ดินรกร้างว่างเปล่า(พื้นที่กันออกจาก
ป่าสงวนแห่งชาติป่าดงภูโหล่น) ตำบลนาโพธิ์กลาง อำเภอโขงเจียม
และตำบลนามแท่ง อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี**

1. เรื่องเดิม

1.1 ด้วยอำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี ได้มีหนังสือที่ อบ 1222/1926 ลงวันที่ - กรกฎาคม 2542 แจ้งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดอุบลราชธานี ความว่า จังหวัดอุบลราชธานี ขอให้อำเภอโขงเจียม ตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณี นายชิน แสงเนตร กำนันตำบลนาโพธิ์กลาง มีหนังสือถึงอธิบดีกรมที่ดิน ขอความอนุเคราะห์ให้ดำเนินการรังวัดที่ดินเพื่อออกเอกสารสิทธิที่ดินให้แก่ราษฎรตำบลนาโพธิ์กลาง อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 800 ราย ซึ่งได้ครอบครองที่ดินทำกินมานานแต่ยังขาดเอกสารสิทธิในที่ดิน อำเภอโขงเจียม ได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วปรากฏว่า พื้นที่ทุกหมู่บ้านในท้องที่ตำบลนาโพธิ์กลาง อำเภอโขงเจียม อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติและเขตอุทยานแห่งชาติ ประกอบกับในท้องที่อำเภอโขงเจียมได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินไว้แล้ว เมื่อ พ.ศ.2537 จึงไม่สามารถออกเอกสารสิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดินให้กับราษฎรที่ขอได้ และจากการสอบสวนผู้ปกครองท้องที่มีความประสงค์จะให้ทางราชการออกเอกสารสิทธิอย่างใดอย่างหนึ่งให้แก่ราษฎร เพื่อมิให้เกิดปัญหาข้อขัดแย้งกับหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ป้องกันรักษาป่าไม้ ดังนั้นจึงขอความอนุเคราะห์ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดอุบลราชธานี พิจารณาตรวจสอบข้อมูลว่าสามารถดำเนินการช่วยเหลือราษฎรตำบลนาโพธิ์กลาง อำเภอโขงเจียม ได้หรือไม่เพียงใด ต่อไป

1.2 กองอำนวยการโครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงเฉพาะพื้นที่ป่าดงนาทาม อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งรับผิดชอบในการพัฒนามูลบ้านเป้าหมายในเขตอำเภอโขงเจียม อำเภอศรีเมืองใหม่ และอำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี มีหน้าที่ประการหนึ่งในการประสานงานหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องออกเอกสารสิทธิที่ดินให้กับราษฎร มีหนังสือ ที่ นร 5105 (ดงนาทาม)/349 ลงวันที่ 9 สิงหาคม 2542 แจ้งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดอุบลราชธานี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมหารือเกี่ยวกับแนวทางออกเอกสารสิทธิที่ดินให้กับราษฎรในพื้นที่กันออก (ก.อ.) บริเวณตำบลนาโพธิ์กลาง อำเภอโขงเจียม ณ กองอำนวยการโครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงเฉพาะพื้นที่ป่าดงนาทาม อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

จังหวัดอุบลราชธานี ค่ายสรรพสิทธิประสงค์ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี เมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2542 จากการประชุมหารือครั้งนี้ที่ประชุมได้ขอความร่วมมือให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดอุบลราชธานี ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาแนวทางดำเนินการออกเอกสารสิทธิที่ดินในพื้นที่ดังกล่าวต่อไป

1.3 สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดอุบลราชธานี ได้ประสานงานกับสำนักงานป่าไม้เขตอุบลราชธานี เพื่อตรวจสอบพื้นที่บริเวณดังกล่าวแล้ว ปรากฏว่า เป็นพื้นที่กันออกจากป่าสงวนแห่งชาติป่าดงภูโหล่น ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 603 (พ.ศ.2516) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.2507 ประกอบกับในท้องที่อำเภอโขงเจียม ได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินไว้แล้ว เมื่อ พ.ศ. 2537 ดังนั้น สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ย่อมมีอำนาจนำพื้นที่กันออก (ก.อ.) ดังกล่าว มาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้ ตามมาตรา 26 (3) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2532 และได้นำเรื่องดังกล่าวเสนอต่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อพิจารณาในการประชุมครั้งที่ 2/2543 เมื่อวันที่ 21 กันยายน 2543 ที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้ ส.ป.ก. ขยายเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่กันออกจากป่าสงวนแห่งชาติป่าดงภูโหล่น โดยให้นำเสนอ ส.ป.ก. พิจารณาต่อไป

2. ความเห็นของ ส.ป.ก.

พื้นที่กันออกจากป่าสงวนแห่งชาติป่าดงภูโหล่น เป็นที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทที่ดินรกร้างว่างเปล่า ตั้งอยู่ในท้องที่ตำบลนาโพธิ์กลาง อำเภอโขงเจียม และตำบลหนามแท่ง อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 7 แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ 8,145 ไร่ มีเกษตรกรเข้าทำประโยชน์ประกอบอาชีพการเกษตร (ข้าว มันสำปะหลัง และไม้ยืนต้น) และตั้งบ้านเรือนอยู่อาศัยอย่างถาวรมาเป็นเวลาช้านานแล้ว จำนวนประมาณ 500 ครัวเรือน แต่ยังไม่มีการออกเอกสารสิทธิที่ดิน ส่งผลให้ขาดความมั่นคงในการประกอบอาชีพการเกษตร และการสำคัญคือ ขาดการสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ส.ป.ก. พิจารณาแล้วเห็นว่าพื้นที่รกร้างว่างเปล่าดังกล่าว มีความเหมาะสมที่จะนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ประกอบกับได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2537 แล้ว ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เล่ม 111 ตอนที่ 45 ก วันที่ 7 ตุลาคม 2537 ดังนั้น อาศัยอำนาจตามมาตรา 26 (3) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 จึงเห็นควรพิจารณาดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่ดินรกร้างว่างเปล่าดังกล่าวต่อไป โดย ส.ป.ก. ได้กำหนดแผนงานและงบประมาณไว้ ดังนี้

2.1 งานสำรวจและเตรียมการ	งบประมาณ	80,000	บาท
2.2 งานจัดที่ดิน	งบประมาณ	540,000	บาท
2.3 งานสำรวจความเหมาะสม เพื่อพัฒนาพื้นที่	งบประมาณ	30,000	บาท
2.4 งานประสานการส่งเสริมการเกษตร เพื่อเพิ่มรายได้และพัฒนาอาชีพ	งบประมาณ	50,000	บาท
รวมงบประมาณที่คาดว่าจะต้องใช้ในการดำเนินการทั้งสิ้น		700,000	บาท

3. คำขอ

ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่ดินรกร้างว่างเปล่า(พื้นที่กันออกจากป่าสงวนแห่งชาติป่าดงภูโหล่น) ตำบลนาโพธิ์กลาง อำเภอโขงเจียม และตำบลหนามแท่ง อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 7 แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ 8,145 ไร่

มติคณะกรรมการ อ.นุ.ม.ติ

เรื่องที่ 3.6 ค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ข้อเท็จจริง

1. ตามมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ 4/2527 เมื่อวันที่ 23 เมษายน 2537 เรื่องที่ 3.3 เรื่องขอความเห็นชอบนโยบายเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมในการเช่าซื้อที่ดิน คณะกรรมการได้มีมติเห็นชอบในนโยบายเรื่องค่าธรรมเนียมในการเช่าซื้อที่ดิน โดยให้ ส.ป.ก. เป็นผู้ชำระค่าธรรมเนียมแทนเกษตรกรผู้เช่าซื้อที่ดิน ทั้งนี้ เพื่อเป็นการช่วยเหลือเกษตรกรผู้เช่าซื้อที่ดิน โดยในเงื่อนไขในสัญญาเช่าซื้อที่ดิน กำหนดให้เป็นภาระหน้าที่ของ ส.ป.ก. ในการชำระค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมทั้งหมดทั้งนี้ เพื่อให้การจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมในการปฏิรูป

ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมตามมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ที่บัญญัติว่า "ถ้า ส.ป.ก. เกี่ยวข้องในกิจการใดที่กฎหมายกำหนดให้จดทะเบียนในอสังหาริมทรัพย์ หรือทรัพย์สินอันเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้ ส.ป.ก. ได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนนั้น" โดยในข้อตกลงในสัญญาที่ ส.ป.ก. ตกลงเป็นผู้รับภาระค่าธรรมเนียมดังกล่าวนั้น ก่อนที่ ส.ป.ก. จะกำหนดไว้ในเงื่อนไขของสัญญา ส.ป.ก. ได้ทำหนังสือหารือกรมที่ดินเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ให้แก่เกษตรกรผู้เช่าซื้อที่ดินของ ส.ป.ก. ตามมติ คปก. ดังกล่าวข้างต้น ซึ่งกรมที่ดินได้มีหนังสือ ที่ มท 0708/26372 ลงวันที่ 21 พฤศจิกายน 2527 ตอบข้อหารือของ ส.ป.ก. ว่าเมื่อ คปก. มีมติอนุมัติให้ ส.ป.ก. แก้อำนาจสัญญาเช่าซื้อที่ดิน โดยให้ ส.ป.ก. เป็นผู้ชำระค่าธรรมเนียมแทนทั้งหมด ดังนั้น ส.ป.ก. ย่อมได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมตามมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมฯ หลังจากที่ดินได้ตอบข้อหารือ ว่า ส.ป.ก. ได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมแล้ว ส.ป.ก. จึงนำความเห็นของกรมที่ดินดังกล่าวมากำหนดไว้ในสัญญาจะซื้อจะขายที่ดินฯ และสัญญาเช่าซื้อที่ดินโดย ส.ป.ก. ได้ส่งร่างสัญญาเช่าซื้อที่ดินฯ ให้กรมอัยการได้ตรวจพิจารณาเรียบร้อยแล้ว ตามหนังสือ กรมอัยการ ที่ มท 1202/14486 ลงวันที่ 27 ธันวาคม 2527

2. ตามแนวทางปฏิบัติที่ผ่านมา ส.ป.ก. ก็ได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม ตามสัญญาจะซื้อจะขายที่ดินฯ และสัญญาเช่าซื้อที่ดินฯ จากกรมที่ดินตลอดมา จนกระทั่งปี พ.ศ. 2541 กรมที่ดินได้เปลี่ยนความเห็นใหม่โดยอ้างบทบัญญัติมาตรา 457 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่า ค่าธรรมเนียมทำสัญญาซื้อขาย ผู้ซื้อ ผู้ขาย พึงออกใช้เท่ากันทั้งสองฝ่าย หาก ส.ป.ก. ได้ทำสัญญาเป็นผู้รับภาระค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม ข้อตกลงนั้นมีผลใช้ได้ แต่ ส.ป.ก. จะได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมเฉพาะในส่วน of ส.ป.ก. ที่มีหน้าที่ต้องเสียตามกฎหมายเท่านั้น ส่วนภาระตามกฎหมายของคู่สัญญา ถ้าไม่มีกฎหมายยกเว้นค่าธรรมเนียมให้ ก็ไม่ได้รับการยกเว้น ตามหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท 0710/37027 ลงวันที่ 17 ธันวาคม 2541 ซึ่งในการที่ดินเปลี่ยนความเห็นดังกล่าว ส.ป.ก. ได้ทบทวนความเห็นดังกล่าวไปยังกรมที่ดินอีก 2 ครั้ง ซึ่งกรมที่ดินก็ยังคงมีความเห็นเช่นเดิม

3. เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติงาน ส.ป.ก. จึงได้ทำหนังสือในนามกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อบังคับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ตามหนังสือ ที่ กษ 1205/10843 ลงวันที่ 16 พฤษภาคม 2543 โดยได้หารือว่าข้อตกลงทั้งสองสัญญาให้ ส.ป.ก. เป็นผู้รับภาระในค่าธรรมเนียมที่ดิน นั้น ส.ป.ก. ได้รับการยกเว้นตามมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมฯ หรือไม่เพียงใด เนื่องจาก ส.ป.ก. ได้ทำข้อตกลงผูกพันกับเจ้าของที่ดินตามสัญญาจะซื้อจะขายที่ดินฯ และกับเกษตรกรตามสัญญาเช่าซื้อที่ดินฯ ไว้แล้วเป็นจำนวนมาก

4. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้มีหนังสือ ที่ นร 0601/0252 ลงวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2544 แจ้งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่า คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ 7) ได้พิจารณาแล้วมีความเห็นว่า

(1) ข้อตกลงในสัญญาจะซื้อจะขายที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดินและในสัญญาเช่าซื้อที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดินที่ ส.ป.ก. ทำกับคู่สัญญานั้นกำหนดชัดเจนให้ ส.ป.ก. ในฐานะผู้จะซื้อตามสัญญาจะซื้อจะขายที่ดินฯ หรือในฐานะผู้ให้เช่าซื้อตามสัญญาเช่าซื้อที่ดินฯ รับภาระชำระค่าธรรมเนียมฯ แทนคู่สัญญาในส่วนที่คู่สัญญานั้นมีภาระต้องชำระตามกฎหมาย ข้อตกลงดังกล่าวจึงมิใช่กรณีที่คู่สัญญาตกลงกันเพื่อยกเว้นค่าธรรมเนียมฯ ซึ่งกฎหมายบัญญัติให้ต้องชำระ ดังนั้น ข้อตกลงดังกล่าวจึงมีผลใช้บังคับได้ตามกฎหมาย

(2) มาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ประสงค์จะยกเว้นค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนในอสังหาริมทรัพย์และทรัพย์สินอื่นเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ให้เฉพาะ ส.ป.ก. แต่ฝ่ายเดียวเท่านั้นคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งของ ส.ป.ก. หาได้รับการยกเว้นด้วยไม่ เมื่อในส่วนที่เกี่ยวกับการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมนั้น กฎหมายบัญญัติว่าให้คู่สัญญาพึงออกใช้ค่าธรรมเนียมเท่ากัน ส.ป.ก. จึงมีภาระหน้าที่ที่ต้องชำระค่าธรรมเนียมฯ ตามกฎหมายเพียงครึ่งหนึ่ง ส่วนค่าธรรมเนียมฯ อีกครึ่งหนึ่งนั้นเป็นภาระของคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งที่ต้องชำระตามกฎหมาย ดังนั้น ส.ป.ก. จึงได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมฯ เฉพาะในส่วนที่เป็นภาระหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดให้ ส.ป.ก. ต้องชำระเท่านั้น ส่วนค่าธรรมเนียมฯ ที่ ส.ป.ก. ตกลงรับภาระในการชำระมากไปกว่าที่ ส.ป.ก. มีหน้าที่ต้องชำระตามกฎหมายซึ่งเป็นภาระในส่วน of คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งนั้น เมื่อไม่มีกฎหมายกำหนดยกเว้นให้ ส.ป.ก. จึงต้องชำระค่าธรรมเนียมในส่วนดังกล่าวแทนคู่สัญญานั้นตามข้อตกลงที่มีผลใช้บังคับ

ข้อพิจารณา

1. ในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม ตามมาตรา 103 แห่งประมวลกฎหมายที่ดินให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียม ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ต้องไม่เกินอัตราตามบัญชีท้ายประมวลกฎหมายที่ดินซึ่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 47 (พ.ศ. 2541) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497 ข้อ 2 (7) (ก) ให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมมีทุนทรัพย์ โดยคำนวณตามราคาประเมินทุนทรัพย์ (ตามมาตรา 104 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน) ในอัตราร้อยละ 2

2. จากความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา ดังกล่าวข้างต้นทำให้ค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม ที่ ส.ป.ก.ได้ตกลงรับภาระทั้งหมด นั้น ส.ป.ก.ได้รับการยกเว้นเฉพาะในส่วนที่เป็นภาระหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดให้ ส.ป.ก. ต้องชำระเท่านั้น คือได้รับการยกเว้นเพียงครึ่งหนึ่ง ส่วนค่าธรรมเนียม ที่ ส.ป.ก.ตกลงรับภาระในการชำระมากไปกว่าที่ ส.ป.ก.มีหน้าที่ต้องชำระตามกฎหมาย ซึ่งเป็นภาระส่วนของคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งนั้น เมื่อไม่มีกฎหมายกำหนดยกเว้นให้ ส.ป.ก.จึงต้องชำระค่าธรรมเนียมในส่วนที่ไม่ได้รับการยกเว้นคือในอัตราร้อยละ 1 ตามราคาประเมินทุนทรัพย์ที่กำหนดไว้ในปัจจุบันแทนคู่สัญญา ตามข้อตกลงที่มีผลใช้บังคับ

ความเห็น ส.ป.ก.

1. ส.ป.ก.ได้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อเป็นการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ยากจนเป็นหลักสำคัญโดยมิได้แสวงหากำไร ดังนั้นวิธีการจัดซื้อที่ดินของ ส.ป.ก.จึงมุ่งเน้นให้จัดซื้อที่ดินในราคาที่ถูกที่สุด โดยทำข้อตกลงยินยอมเป็นผู้ออกค่าธรรมเนียมให้แก่เจ้าของที่ดิน เพื่อเป็นแรงจูงใจให้เจ้าของที่ดินนำที่ดินมาขายให้กับ ส.ป.ก.และในขณะเดียวกันเมื่อ ส.ป.ก.ได้จัดซื้อที่ดินมาในราคาที่ต่ำแล้ว ส.ป.ก.สามารถนำมาขายให้กับเกษตรกรผู้ยากจนด้วยการให้เช่าซื้อที่ดินในราคาที่ต่ำด้วยเช่นกัน ทั้งนี้ในการดำเนินการในเรื่องดังกล่าว ส.ป.ก.ได้หารือกับกรมที่ดิน ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมแล้วด้วย แต่เมื่อคณะกรรมการกฤษฎีกา มีความเห็นว่า ส.ป.ก.ได้รับการยกเว้นเฉพาะในส่วนที่เป็นภาระหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดให้ ส.ป.ก.ต้องชำระเพียงครึ่งเดียว ตามมาตรา 38 แห่ง พ.ร.บ.การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมฯ ทำให้ ส.ป.ก.ต้องรับภาระค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ในอัตราที่สูงมาก เนื่องจากในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมจะ

คำนวณตามราคาประเมินทุนทรัพย์ที่กำหนดไว้ในปัจจุบัน ซึ่งเมื่อคำนวณตามราคาประเมินทุนทรัพย์แล้วจะสูงกว่าราคาที่ ส.ป.ก. ได้จัดซื้อและราคาตามที่ ส.ป.ก. ให้เกษตรกรเช่าซื้อที่ดินได้มาก

2. ในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม กรมที่ดิน ได้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมในอัตราตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ดังนั้น เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาค่าใช้จ่ายที่ ส.ป.ก. ต้องรับภาระในส่วนนี้ตามสัญญา รวมทั้งเพื่อเป็นการช่วยเหลือเกษตรกรผู้เช่าซื้อที่ดินของ ส.ป.ก. ที่จะต้องรับภาระค่าธรรมเนียมในกรณีที่ ส.ป.ก. จำเป็นจะต้องแก้ไขรูปแบบในสัญญา โดยกำหนดให้ผู้ซื้อ ผู้ขาย พึงออกใช้เท่ากันทั้งสองฝ่ายต่อไป ส.ป.ก. จึงมีความเห็นว่าแนวทางแก้ไขปัญหานี้ เห็นสมควรนำเสนอกระทรวงมหาดไทย เพื่อขอปรับลดค่าธรรมเนียมการโอนอสังหาริมทรัพย์ โดยขอความร่วมมือกระทรวงมหาดไทย เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงดังกล่าว โดยให้ปรับลดค่าจดทะเบียนโอนอสังหาริมทรัพย์ที่กรมที่ดินจะต้องเรียกเก็บกับคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งที่ได้จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมกับ ส.ป.ก. โดยให้เรียกเก็บเป็นกรณีพิเศษ ซึ่ง ส.ป.ก. เห็นว่า ควรเรียกเก็บในอัตราร้อยละ 0.01 ตามราคาประเมินทุนทรัพย์

คำขอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา รวม 3 ประเด็น คือ

1. ขอนโยบายในเรื่องค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม ว่ายังคงให้ ส.ป.ก. เป็นผู้รับภาระ และให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขายและผู้ซื้อที่ดินกับ ส.ป.ก. เพื่อ ส.ป.ก. จะได้ขายที่ดินให้กับเกษตรกรผู้ยากจนในราคาที่ถูกลงกว่าราคาท้องตลาด เพื่อเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการปฏิรูปที่ดินต่อไป หรือไม่

2. หากเห็นว่า ส.ป.ก. ไม่จำเป็นต้องรับภาระในเรื่องค่าธรรมเนียมตามข้อ 1. ส.ป.ก. ขออนุมัติแก้ไขรูปแบบสัญญาจะซื้อจะขายที่ดินฯ และสัญญาเช่าซื้อที่ดินฯ เฉพาะในเรื่องของค่าธรรมเนียมโดยกำหนดไว้ในสัญญาให้ผู้ซื้อ ผู้ขาย พึงออกใช้เท่ากันทั้งสองฝ่าย

3. เพื่อแก้ไขปัญหาค่าธรรมเนียมที่คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งของ ส.ป.ก. มีหน้าที่ที่ต้องชำระ ส.ป.ก. จึงขอความเห็นชอบนโยบายให้พิจารณาเสนอกระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาเสนอกระทรวงมหาดไทย ขอแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวง ฉบับที่ 47 (พ.ศ. 2541) ออกตาม

ความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497 ที่กรมที่ดินจะต้องเรียกเก็บกับคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งที่ได้จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม กับ ส.ป.ก. โดยให้เรียกเก็บเป็นกรณีพิเศษในอัตราร้อยละ 0.01 ของราคาประเมินทุนทรัพย์

ประธานให้สอบถามกรมที่ดินเกี่ยวกับประเด็นคำขอในข้อ 3 เรื่องการขอแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวง ฉบับที่ 47 (พ.ศ.2541) ที่จะขอให้เรียกเก็บอัตราค่าธรรมเนียมของคู่สัญญา กับ ส.ป.ก. เป็นกรณีพิเศษในอัตราร้อยละ 0.01 ของราคาประเมินทุนทรัพย์ว่าจะกระทำได้อหรือไม่

ผู้แทนกรมที่ดินได้ชี้แจงว่า หากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จะเสนอขอแก้ไขตามคำขอข้อ 3 ก็คงมีความเป็นไปได้เพราะขณะนี้ได้มีการแก้ไขกฎกระทรวงให้กับหลายหน่วยงาน โดยใช้อัตราร้อยละ 0.01 ของราคาประเมินทุนทรัพย์ เช่น มูลนิธิชัยพัฒนา มูลนิธิศูนย์คิลปาตีพบางไทร เป็นต้น แต่มีเงื่อนไขว่าจะต้องไม่เกิน 50 ไร่

มติคณะกรรมการ

1. โดยที่หลักของกฎหมายเกี่ยวกับการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ให้ความเห็นว่า คู่สัญญาพึงออกใช้ค่าธรรมเนียมเท่ากัน จึงเห็นชอบให้คู่สัญญาของ ส.ป.ก. เป็นผู้รับชำระค่าธรรมเนียมที่จะจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม โดย ส.ป.ก. ไม่ต้องรับภาระดังกล่าว

2. อนุมัติให้แก้ไขรูปแบบสัญญาจะซื้อจะขายที่ดินฯ และสัญญาเช่าซื้อที่ดินฯ เฉพาะในเรื่องของค่าธรรมเนียมโดยกำหนดไว้ในสัญญาให้ผู้ซื้อผู้ขายพึงออกใช้เท่ากันทั้งสองฝ่าย

3. เพื่อให้การดำเนินงานของ ส.ป.ก. สัมฤทธิ์ผลในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดซื้อที่ดินและนำมาให้เกษตรกรเช่าซื้อ จึงเห็นชอบกับนโยบายที่จะขอแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวง ฉบับที่ 47 (พ.ศ.2541) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ.2497 ที่กรมที่ดินจะต้องเรียกเก็บกับคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งที่ได้จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมกับ ส.ป.ก. โดยให้เรียกเก็บเป็นกรณีพิเศษในอัตราร้อยละ 0.01 ของราคาประเมินทุนทรัพย์ โดยมอบหมายให้ ส.ป.ก. ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

เรื่องที่ 3.7 ขออนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบชุดใหม่ เรื่องเดิม

คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้มีคำสั่งที่ 2/2538 สั่ง ณ วันที่ 10 ตุลาคม 2538 เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ ซึ่งมีคณะกรรมการรวมทั้งหมด 14 คน ประกอบด้วยนายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์ รองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เป็นประธานอนุกรรมการ นายภิรมย์ ศรีจันทร์ ที่ปรึกษากฎหมายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นรองประธานฯ ผู้แทนกรมที่ดิน ผู้แทนกรมป่าไม้ ผู้แทนกรมการปกครอง ผู้แทนกรมพัฒนาที่ดิน ผู้แทนกรมชลประทาน ผู้แทนสำนักงานจัดรูปที่ดินกลาง นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา ผศ.ดร.วรพจน์ วิศรุตพิชญ์ ดร.กิตติศักดิ์ ปกรติ ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายปฏิรูปที่ดิน เป็นอนุกรรมการ ผู้อำนวยการ ส.ป.ก. เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ หัวหน้าฝ่ายนิติการและระเบียบ กองนิติการ เป็นอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ เพื่อทำหน้าที่พิจารณาและวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมายต่างๆ ตลอดจนให้คำแนะนำและกำหนดมาตรการในการแก้ไขปัญหา

ข้อพิจารณา

เนื่องจากคำสั่งคณะกรรมการดังกล่าวได้ใช้มาเป็นเวลานานแล้ว สมควรที่จะแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบชุดใหม่ ด้วยขณะนี้ได้มีการเปลี่ยนแปลงในคณะกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ ดังนี้

1. ลำดับที่ 1 นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์ รองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ประธานอนุกรรมการ ได้รับแต่งตั้งให้เป็นเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
2. ลำดับที่ 2 นายภิรมย์ ศรีจันทร์ ที่ปรึกษากฎหมายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รองประธานอนุกรรมการ ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
3. ลำดับที่ 9 นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา อนุกรรมการ ขอลาออกจากตำแหน่ง อนุกรรมการ เนื่องจากมีภารกิจต้องรับผิดชอบมากขึ้น ไม่สามารถจัดสรรเวลาเพื่อเข้าร่วมประชุมพิจารณาในคณะกรรมการฯ ได้
4. ลำดับที่ 10 ผศ.ดร.วรพจน์ วิศรุตพิชญ์ อนุกรรมการ ขอลาออกจากตำแหน่ง อนุกรรมการ เนื่องจากได้รับการคัดเลือกให้เป็นผู้ตรวจการศาลปกครองในศาลปกครองชั้นต้น
5. ลำดับที่ 14 ตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายนิติการและระเบียบ ซึ่งเป็นอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ ได้เปลี่ยนชื่อตำแหน่งเป็นหัวหน้ากลุ่มงานกฎหมายและระเบียบ

จึงเห็นสมควรที่จะแก้ไขเพิ่มเติมคำสั่ง คปก. ดังนี้

1. ลำดับที่ 1 ประธานอนุกรรมการ ให้ใช้เพียงตำแหน่ง “เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา” โดยไม่ต้องระบุชื่อ
2. ลำดับที่ 2 รองประธานอนุกรรมการ ให้ใช้เพียงตำแหน่ง “ที่ปรึกษากฎหมายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์” โดยไม่ต้องระบุชื่อ
3. ลำดับที่ 9 นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา แก้ไขเป็น “ผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา”
4. ลำดับที่ 10 ผศ.ดร.วราภรณ์ วิศรุตพิชญ์ และลำดับที่ 11 ดร.กิตติศักดิ์ ปกติ แก้ไขเป็น “รศ.ดร.สุนทร มณีสวัสดิ์” (อาจารย์จากคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช) “นายเอียรชัย ณ นคร” (อาจารย์จากคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช) และ “ผศ.อิทธิพล ศรีเสาวลักษณ์” (อาจารย์จากคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)
5. ลำดับที่ 14 ตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายนิติการและระเบียบ กองนิติการ แก้ไขเป็น “หัวหน้ากลุ่มงานกฎหมายและระเบียบ กองนิติการ ” ให้ถูกต้องตามชื่อตำแหน่งที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ส่วนตำแหน่งอนุกรรมการอื่นๆ คงเดิม เพราะเป็นผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับ ส.ป.ก. ทั้งสิ้น รวมองค์ประชุมคณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบทั้งหมด 15 คน ดังนี้

1. เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา	ประธานอนุกรรมการ
2. ที่ปรึกษากฎหมายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	รองประธานอนุกรรมการ
3. ผู้แทนกรมที่ดิน	อนุกรรมการ
4. ผู้แทนกรมป่าไม้	อนุกรรมการ
5. ผู้แทนกรมการปกครอง	อนุกรรมการ
6. ผู้แทนกรมพัฒนาที่ดิน	อนุกรรมการ
7. ผู้แทนกรมชลประทาน	อนุกรรมการ
8. ผู้แทนสำนักงานจัดรูปที่ดินกลาง	อนุกรรมการ
9. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	อนุกรรมการ
10. รศ.ดร.สุนทร มณีสวัสดิ์	อนุกรรมการ
11. นายเอียรชัย ณ นคร	อนุกรรมการ

12. ผศ.อิทธิพล ศรีเสาวลักษณ์	อนุกรรมการ
13. ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายปฏิรูปที่ดิน	อนุกรรมการ
14. ผู้อำนวยการกองนิติการ ส.ป.ก.	อนุกรรมการและเลขานุการ
15. หัวหน้ากลุ่มงานกฎหมายและระเบียบ กองนิติการ ส.ป.ก.	อนุกรรมการและผู้ช่วย เลขานุการ

ความเห็นของ ส.ป.ก.

การแต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบชุดใหม่ จะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของอนุกรรมการฯ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายและหลักการตามกฎหมายได้ดียิ่งขึ้น เนื่องจากบุคคลที่ได้ขอเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นผู้มีความรู้ความสามารถทางด้านกฎหมายและงานปฏิรูปที่ดินและมีเวลาเพียงพอที่จะสามารถช่วยให้การแก้ไขปัญหาอันเกิดจากข้อกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ได้ประสานงานกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา รศ.ดร.สุนทร มณีสวัสดิ์ นายเจียรชัย ณ นคร และ ผศ.อิทธิพล ศรีเสาวลักษณ์ แล้ว

คำขอ ขอให้คณะกรรมการพิจารณา ดังนี้

1. ยกเลิกคำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ 2/2538 สั่ง ณ วันที่ 10 ตุลาคม 2538 เรื่องแต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ

2. อนุมัติให้ใช้คำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบฉบับใหม่รายละเอียดดังนี้

3. ในกรณีที่ผู้แทนหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งเป็นอนุกรรมการติดตามการไม่สามารถร่วมประชุมได้ และหน่วยงานนั้นได้ส่งผู้แทนสำรอง มาร่วมประชุมแทนก็ขออนุมัติให้ผู้แทนสำรองมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้แทน ซึ่งเป็นอนุกรรมการ

มติคณะกรรมการ อนุมัติ

ร่าง
คำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ที่ ..

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ

ตามที่ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้มีคำสั่งที่ 2/2538 ลง วันที่ 10 ตุลาคม 2538 เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ นั้น

บัดนี้ ได้พิจารณาเห็นสมควรปรับปรุงคณะกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ เสียใหม่ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2518 จึงให้ยกเลิกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ ดังกล่าวข้างต้นและแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบขึ้นใหม่ ประกอบด้วย

1. เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา	ประธานอนุกรรมการ
2. ที่ปรึกษากฎหมายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	รองประธานอนุกรรมการ
3. ผู้แทนกรมที่ดิน	อนุกรรมการ
4. ผู้แทนกรมป่าไม้	อนุกรรมการ
5. ผู้แทนกรมการปกครอง	อนุกรรมการ
6. ผู้แทนกรมพัฒนาที่ดิน	อนุกรรมการ
7. ผู้แทนกรมชลประทาน	อนุกรรมการ
8. ผู้แทนสำนักงานจัดรูปที่ดินกลาง	อนุกรรมการ
9. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	อนุกรรมการ
10. รศ.ดร.สุนทร มณีสวัสดิ์	อนุกรรมการ
11. นายเจียรชัย ณ นคร	อนุกรรมการ

12. ผศ.อิทธิพล ศรีเสาวลักษณ์	อนุกรรมการ
13. ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายปฏิรูปที่ดิน	อนุกรรมการ
14. ผู้อำนวยการกองนิติการ ส.ป.ก.	อนุกรรมการและเลขานุการ
15. หัวหน้ากลุ่มงานกฎหมายและระเบียบ
กองนิติการ ส.ป.ก.	อนุกรรมการและผู้ช่วย

ให้คณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. พิจารณาและวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมายตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรมหรือกฎหมายอื่น รวมทั้งระเบียบใด ๆ ที่เกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
2. พิจารณาและวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมายอันเกิดจากนิติกรรมและสัญญาใด ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รวมทั้งกำหนดมาตรการหรือวิธีการในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วย
3. ทำการศึกษาและพิจารณาเสนอแนวทางในการกำหนดหรือปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม หรือเสนอร่างฯ บรรดากฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่งใด ๆ เพื่อให้การดำเนินงานปฏิรูปที่ดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นและสอดคล้องกับภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป
4. พิจารณาและวินิจฉัยปัญหาเรื่องใด ในส่วนที่เป็นปัญหาข้อกฎหมาย ซึ่งตามระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งใด ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนดให้นำเสนอคณะกรรมการวินิจฉัย
5. ให้คำแนะนำ เสนอแนะ หรือชี้แจงปัญหาข้อกฎหมายและระเบียบ หรือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแก่ ส.ป.ก. หน่วยงาน คณะบุคคล หรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่

พ.ศ.2544

**เรื่องที่ 3.8 ขออนุมัติจ่ายเงินเพิ่มให้เกษตรกรที่ถูกทางหลวงพิเศษสาย 37 ตัดผ่านที่ดิน
ของ ส.ป.ก. ในพื้นที่ ตำบลคลองสาม อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี
เรื่องเดิม**

ตามมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ครั้งที่ 3/2542 เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2542 ได้อนุมัติให้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็น ค่าชดเชยที่ดิน และค่าสูญเสียโอกาสในการทำนาให้แก่เกษตรกรผู้เช่า และเกษตรกรผู้เช่าซื้อที่ดินของสำนักงาน การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม(ส.ป.ก.) ในเขตปฏิรูปที่ดิน ในกรณีทางหลวงพิเศษหมายเลข 37 ตัดผ่านที่ดินของ ส.ป.ก.ในพื้นที่ตำบลคลองสาม อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี เป็นเงิน 6,602,383 บาท ดังนี้

1. ที่ดินเกษตรกรเช่าและ ที่ดินที่เกษตรกรเช่าซื้อแต่ยังไม่โอนกรรมสิทธิ์ จำนวน 6 ราย 6 แปลง เนื้อที่ 7-3-94 ไร่ ให้จ่ายค่าชดเชยที่ดินรายละ 80 เปอร์เซ็นต์ของอัตราค่าทดแทน ที่กรมทางหลวงถือจ่าย รวมค่าชดเชยการสูญเสียโอกาสในการทำนา จำนวน 27,800 บาทต่อไร่ แต่ไม่เกิน 100 เปอร์เซ็นต์ ของอัตราค่าทดแทนที่กรมทางหลวงถือจ่าย เป็นเงิน 3,166,383 บาท
2. ที่ดินที่เกษตรกรได้รับโอนกรรมสิทธิ์จากการเช่าซื้อจาก ส.ป.ก.แล้ว และได้โอน ที่ดินที่ถูกเวนคืนกลับคืน ส.ป.ก.จำนวน 4 ราย 4 แปลง เนื้อที่ 8-2-36 ไร่ ให้จ่ายค่าชดเชย ที่ดินตามอัตราค่าทดแทนที่กรมทางหลวงจ่ายให้ ส.ป.ก. รวมเป็นเงิน 3,436,000 บาท

โดยให้ ส.ป.ก. เบิกจ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จ่ายให้แก่ เกษตรกรที่ถูกเวนคืนก่อสร้างถนนดังกล่าวไปก่อน เพื่อเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนให้แก่ เกษตรกร และเมื่อสำนักงานงบประมาณอนุมัติให้เปลี่ยนแปลงการใช้เงินแล้วกรมทางหลวงจะเบิก จ่ายเงินจากธนาคารออมสินให้ ส.ป.ก. ต่อไป

การดำเนินงาน

1. การจ่ายเงินให้เกษตรกร ส.ป.ก. ได้จ่ายเงินค่าชดเชยให้เกษตรกรทั้ง 10 ราย ถูกทางหลวงตัดผ่านที่ดิน ตามที่ คปก.ได้อนุมัติไว้ เป็นเงิน 6,602,383 บาท ดังนี้

1.1 จ่ายค่าชดเชยที่ดิน 80 เปอร์เซ็นต์ของค่าทดแทนที่กรมทางหลวง ถือจ่ายรวมค่าสูญเสียโอกาสฯ 27,800 บาทต่อไร่ให้กับเกษตรกรผู้เช่า ผู้เช่าซื้อที่ถูกทางหลวงตัดผ่านที่ดิน จำนวน 6 ราย เป็นเงิน 3,166,383 บาท พร้อมจัดทำบันทึกถ้อยคำว่าได้รับเงิน ค่าชดเชยฯ จาก ส.ป.ก. ตามที่เรียกร้องแล้ว จะไม่เข้าไปดำเนินการปิดกั้นการจราจรหรือกระทำให้เกิดความเสียหายใดๆ ในส่วนที่เป็นเขตทางหลวงพิเศษหมายเลข 37 หรือยินยอมให้ผู้อื่นกระทำเช่นนั้น และขอส่งมอบที่ดิน ส.ป.ก. ที่เช่าหรือเช่าซื้อในส่วนที่เป็นเขตทางหลวงดังกล่าว คืน ส.ป.ก. โดยถือว่าสัญญาเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเฉพาะเนื้อที่ส่วนที่เป็นเขตทางหลวงนั้นระงับไป และขอให้ ส.ป.ก. แก้อำนาจสัญญาเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้เหลือเฉพาะเนื้อที่เกษตรกรรมที่ไม่ถูกเขตทางหลวงให้เกษตรกรต่อไป

1.2. จ่ายค่าชดเชยที่ดินให้เกษตรกรผู้รับโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินจากการเช่าซื้อ จาก ส.ป.ก. แล้วตามอัตราค่าทดแทนที่กรมทางหลวงจ่ายให้ ส.ป.ก. ตามเนื้อที่ที่แขวงทางฯ แจ่ง จำนวน 4 ราย เป็นเงิน 3,436,000 บาท พร้อมทำสัญญาจะซื้อขายที่ดิน เพื่อการปฏิรูปที่ดิน และบันทึกหลักฐานการรับเงินกับเกษตรกรไว้ โดยในสัญญาจะซื้อขายที่ดินข้อ 4 กำหนดว่า หากผลการรังวัดของช่างกรรมที่ดินมีเนื้อที่เพิ่มขึ้น ส.ป.ก. จะต้องจ่ายเงินเพิ่มให้กับเกษตรกร เมื่อ ส.ป.ก. ได้รับเงินส่วนที่เพิ่มขึ้นจากกรมทางหลวงและได้รับอนุมัติให้จ่ายเงินให้กับเกษตรกรจาก คปท. และหากผลการรังวัดของช่างกรรมที่ดินลดลง เกษตรกรจะต้องคืนราคาค่าที่ดินที่ลดลงให้แก่ ส.ป.ก.

2. การรังวัดของกรรมที่ดิน

2.1 ที่ดินที่เกษตรกรเช่าและเช่าซื้อ ถูกทางหลวงตัดผ่านเพิ่มขึ้น 1 ราย รวมกับที่แขวงทางฯ แจ่งไว้รวมเป็น 7 ราย เนื้อที่เพิ่มขึ้นรวม 1-2-12 ไร่ เป็นเงินที่ต้องจ่ายให้เกษตรกรเพิ่มขึ้น 551,934 บาท

2.2 ที่ดินที่เกษตรกรผู้ได้รับโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินจาก ส.ป.ก. แล้ว มีเนื้อที่ที่ถูกทางหลวงตัดผ่านเพิ่มขึ้นทั้ง 4 ราย เนื้อที่เพิ่มขึ้นรวม 1-1-46 ไร่ เป็นเงินที่ต้องจ่ายให้เกษตรกรเพิ่มขึ้น 546,000 บาท

ความเห็น ของ ส.ป.ก.

1. เห็นควรอนุมัติจ่ายเงินค่าชดเชยที่ดินและค่าชดเชยการสูญเสียโอกาสให้เกษตรกรผู้เช่า และเช่าซื้อ ที่ถูกทางหลวงตัดผ่านที่ดินเพิ่มตามผลการรังวัดของกรมที่ดิน ทั้งนี้ วงเงินรวมต้องไม่เกิน 100 เปอร์เซ็นต์ของค่าทดแทนที่กรมทางหลวงถือจ่าย

2. เห็นควรอนุมัติจ่ายเงินค่าชดเชยที่ดินให้เกษตรกรผู้ได้รับโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินจาก ส.ป.ก. แล้ว และถูกทางหลวงตัดผ่านที่ดินเพิ่ม ตามผลการรังวัดของกรมที่ดิน เพื่อให้เกษตรกรโอนที่ดินส่วนที่ถูกทางหลวงคืน ส.ป.ก. เพื่อดำเนินการอนุญาตให้กรมทางหลวงใช้ที่ดินต่อไป

ประเด็นที่เสนอขอ

ขออนุมัติจ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ เป็นค่าชดเชยที่ดินและ ค่าชดเชยการสูญเสียโอกาสในการทำนาให้แก่เกษตรกรผู้เช่า ผู้เช่าซื้อที่ดินของ ส.ป.ก. ในเขตปฏิรูปที่ดินกรณีทางหลวงพิเศษหมายเลข 37 ในพื้นที่ ตำบลคลองสาม อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ตามผลการรังวัดของช่างกรมที่ดินที่เพิ่มขึ้น เป็นเงิน 1,097,934 บาท ดังนี้

1. เกษตรกรผู้เช่า ผู้เช่าซื้อ ที่ดินของ ส.ป.ก. จำนวน 7 แปลง 7 ราย เป็นค่าชดเชยที่ดินและค่าสูญเสียโอกาสที่ต้องจ่ายเพิ่มให้เกษตรกร เป็นเงิน 551,934 บาท
2. เกษตรกรที่ได้รับโอนกรรมสิทธิ์จากการเช่าซื้อที่ดินจาก ส.ป.ก. ไปแล้ว และต้องโอนที่ดินที่ถูกแนวทางหลวงกลับคืน ส.ป.ก. จำนวน 4 ราย 4 แปลง เป็นเงินค่าชดเชยที่ต้องจ่ายเพิ่มให้เกษตรกรเป็นเงิน 546,000 บาท

รายละเอียดปรากฏตามตารางที่แนบ

มติคณะกรรมการ อนุมัติตามที่เสนอ เนื่องจากเป็นหลักเกณฑ์เดิมที่คณะกรรมการเคยอนุมัติแล้ว และขอให้ ส.ป.ก. ทำการตรวจสอบเกี่ยวกับการจ่ายค่าชดเชยการสูญเสียโอกาสในการทำนา ว่าสามารถดำเนินการได้หรือไม่ ถ้าได้ให้ดำเนินการต่อไป

ตาราง แสดงการจ่ายเงินให้เกษตรกรที่ถูกทางหลวงพิเศษหมายเลข 37 ตัดผ่าน ตามผลการรังวัดของกรมที่ดิน

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	ผลการรังวัดของแขวงทางหลวง ที่แจ้ง ส.ป.ก.		จำนวนเงินที่ ส.ป.ก.จ่ายให้แก่เกษตรกรแล้ว			ผลการรังวัดของกรมที่ดิน		จำนวนเงินที่ต้องจ่ายเกษตรกรเพิ่ม ตามผลการรังวัดของกรมที่ดินที่เพิ่มขึ้น			รวม
		เนื้อที่ (ไร่-งาน-วา)	ค่าทดแทน (บาท)	ค่าชดเชยที่ดิน (บาท)	ค่าสูญเสีย โอกาส(บาท)	รวม (บาท)	เนื้อที่ (ไร่-งาน-วา)	ค่าทดแทน (บาท)	เนื้อที่ (ไร่-งาน-วา)	ค่าชดเชยที่ดิน (บาท)	ค่าสูญเสีย โอกาส(บาท)	
ก.เกษตรกรผู้เช่า และเช่าซื้อ(จ่ายค่าชดเชย 80%ของอัตราค่าทดแทนที่กรมทางหลวงจ่าย) ค่าสูญเสียโอกาส 27,800 บาทต่อไร่												
1	นางตุม เปี่ยมพรอาจ	1 - 3 - 10	887,500.00	710,000.00	49,345.00	759,345.00	1 - 3 - 20	900,000.00	0 - 0 - 10	10,000.00	695.00	10,695.00
2	น.ส.พเยาว์ คงไช	1 - 2 - 11	763,750.00	611,000.00	42,464.50	653,464.50	1 - 2 - 50	812,500.00	0 - 0 - 39	39,000.00	2,710.50	41,710.50
3	นายมี ปิกนิม	1 - 2 - 25	781,250.00	625,000.00	43,437.50	668,437.50	1 - 2 - 75	843,750.00	0 - 0 - 50	50,000.00	3,475.00	53,475.00
4	นางสำหริชญ บัวบาน	1 - 1 - 05	505,000.00	404,000.00	35,097.50	439,097.50	1 - 3 - 33	733,000.00	0 - 2 - 28	182,400.00	15,846.00	198,246.00
5	นายสุรินทร์ เทียนทอง	1 - 3 - 00	700,000.00	560,000.00	48,650.00	608,650.00	1 - 3 - 88	788,000.00	0 - 0 - 88	70,400.00	6,116.00	76,516.00
6	นางสังเวียน ศรีจันทร์	0 - 0 - 43	43,000.00	34,400.00	2,988.50	37,388.50	0 - 2 - 36	236,000.00	0 - 1 - 93	154,400.00	13,413.50	167,813.50
7	นายประทุม ศรีจันทร์	-	-	-	-	-	0 - 0 - 04*	4,000.00	0 - 0 - 04	3,200.00	278.00	3,478.00
รวม		7 - 3 - 94	3,680,500.00	2,944,400.00	221,983.00	3,166,383.00	9 - 2 - 06	4,317,250.00	1 - 2 - 12	509,400.00	42,534.00	551,934.00
ข. เกษตรกรที่ได้รับโอนที่ดินไปแล้ว (จ่ายค่าชดเชยที่ดิน 100%ของอัตราค่าทดแทนที่กรมทางหลวง)												
8	นายแพ แก้วทอง	0 - 3 - 37	337,000.00	337,000.00	-	337,000.00	1 - 2 - 08	608,000.00	0 - 2 - 71	271,000.00	-	271,000.00
9	นายกำพล จิตรมิตร	1 - 0 - 43	443,000.00	443,000.00	-	443,000.00	1 - 2 - 42	642,000.00	0 - 1 - 99	199,000.00	-	199,000.00
10	นางบุปผา หอมหวาน	1 - 2 - 77	677,000.00	677,000.00	-	677,000.00	1 - 2 - 89	689,000.00	0 - 0 - 12	12,000.00	-	12,000.00
11	นายเชาว์ ตะเพียนทอง	4 - 3 - 79	1,979,000.00	1,979,000.00	-	1,979,000.00	5 - 0 - 43	2,043,000.00	0 - 0 - 64	64,000.00	-	64,000.00
รวม		8 - 2 - 36	3,436,000.00	3,436,000.00		3,436,000.00	9 - 3 - 82	3,982,000.00	1 - 1 - 46	546,000.00		546,000.00
รวมทั้งสิ้น		16 - 2 - 30	7,116,500.00	6,380,400.00	221,983.00	6,602,383.00	19 - 1 - 88	8,299,250.00	2 - 3 - 58	1,055,400.00	42,534.00	1,097,934.00

เรื่องที่ 3.9 การกำหนดอัตราค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในที่ดินบริจาคโดยเสด็จพระราชกุศล ตำบลทุ่งมะพร้าว อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

เรื่องเดิม

1. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้รับบริจาคที่ดินโดยเสด็จพระราชกุศลจาก นายอุ่น ณ ระนอง เนื้อที่ประมาณ 1,000 ไร่ เมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2523 และเมื่อได้สำรวจที่ดินที่ได้รับบริจาคปรากฏว่า มีบางส่วนอยู่ในเขตนิคมสร้างตนเองท้ายเหมือง เหลือพื้นที่ใช้ประโยชน์เพื่อการปฏิรูปที่ดิน ประมาณ 501-1-34 ไร่ ซึ่ง ส.ป.ก.ได้จัดเกษตรกรเข้าทำประโยชน์โดยการให้เช่า และจากการประชุมเกษตรกรผู้เข้าทำประโยชน์ เมื่อวันที่ 6 กันยายน 2537 ปรากฏว่าเกษตรกรทุกรายขอให้เก็บค่าเช่าในอัตราไร่ละ 20 บาท/ปี โดยให้เหตุผลว่า

- ที่ดินทุกแปลงได้ทำสวนยางพารา อายุต้นยางพาราโดยเฉลี่ย 5 ปี
- ปัจจุบันสามารถกรีดยางได้เพียง 2 ราย 2 แปลง
- เกษตรกรเหล่านี้อาศัยรายได้จากการรับจ้างกรีดยาง หรือบางรายไปประกอบอาชีพเกษตรกรรม ในนิคมสร้างตนเอง
- เกษตรกรร้อยละ 97 มีหนี้สินกับสถาบันการเงินหรือเอกชน
- ขอผ่อนผันการจัดเก็บค่าเช่าจาก ส.ป.ก. ไปจนกว่าได้รับผลผลิต และโอกาสภายหลังถ้าได้รับผลผลิตดี ส.ป.ก. สามารถกำหนดค่าเช่าเพิ่มสูงขึ้นได้อีกตามความเหมาะสม

2. คณะอนุกรรมการปฏิรูปที่ดินอำเภอท้ายเหมือง ในการประชุม ครั้งที่ 1/2537 เมื่อวันที่ 20 กันยายน 2537 มีมติให้เสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพังงา (คปจ.พังงา) ให้เก็บค่าเช่าไร่ละ 20 บาท/ปี ทุกรายทุกแปลงไปก่อนเป็นเวลา 5 ปี หลังจากนั้นจึงปรับปรุงค่าเช่าใหม่ตามความเหมาะสม

3. คปจ.พังงาในการประชุมครั้งที่ 1/2539 เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2539 เห็นชอบตามมติคณะอนุกรรมการปฏิรูปที่ดินอำเภอท้ายเหมือง

4. คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ในการประชุมครั้งที่ 2/2539 เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2539 อนุมัติให้กำหนดอัตราค่าเช่าที่ดินบริจาค ต.ทุ่งมะพร้าว อ.ท้ายเหมือง จ.พังงา ที่จัดเก็บจากเกษตรกรผู้เข้าทำประโยชน์ในอัตราไร่ละ 20 บาท/ปี ทุกรายทุกแปลง เป็นเวลา 5 ปี หลังจากนั้นจึงปรับปรุงอัตราค่าเช่าใหม่ตามความเหมาะสม

5. บัดนี้ครบกำหนดระยะเวลาที่ คปก. กำหนดให้เก็บค่าเช่าไร่ละ 20 บาท/ปี แล้ว ดังนั้น จึงสมควรพิจารณาค่าเช่าที่จะเก็บจากเกษตรกรใหม่

ความเห็นของ ส.ป.ก.

1. จากการประชุมเกษตรกรผู้เช่า จำนวน 26 ราย เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2543 ปรากฏว่า ผู้เช่าทุกรายขอผ่อนผันโดยเก็บค่าเช่าในอัตราเดิมไร่ละ 20 บาท/ปี ไปก่อนเนื่องจาก ช่วงที่ผ่านมา ราคาผลผลิตโดยเฉพาะยางพารายังคงตกต่ำ ส่วนยางพาราของเกษตรกรยังไม่ได้ผล เต็มที่การที่ฝนตกชุกทำให้เกษตรกรมีรายได้ไม่พอกับรายจ่ายที่เพิ่มขึ้น อันเนื่องมาจากเศรษฐกิจ ตกต่ำและเกษตรกรส่วนใหญ่มีหนี้สินกับสถาบันการเงิน

2. คณะอนุกรรมการปฏิรูปที่ดินอำเภอท้ายเหมือง ได้มีมติในการประชุม ครั้งที่ 1/2544 เมื่อวันที่ 11 มกราคม 2544 เห็นสมควรให้เก็บค่าเช่าในอัตราไร่ละ 20 บาท/ปี ไปก่อน จนกว่าเกษตรกรจะมีความพร้อมที่จะจ่ายค่าเช่าในอัตราที่สูงขึ้น

3. คปจ.พังงาในการประชุมครั้งที่ 1/2544 เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2544 เห็นชอบ ให้เก็บค่าเช่าในอัตราไร่ละ 20 บาท/ปี ต่อไปอีก 4 ปี (ตั้งแต่วันที่ 30 กรกฎาคม 2544 ถึงวันที่ 30 กรกฎาคม 2548) และให้ขอความเห็นชอบจาก คปก.พิจารณามอบอำนาจให้ คปจ.พังงาเป็นผู้พิจารณาอัตราค่าเช่าที่กำหนดขึ้นใหม่เมื่อถึงกำหนดระยะเวลา 4 ปี ในครั้งต่อไปด้วย

4. อัตราค่าเช่าที่ดินบริเวณโดยเสด็จพระราชกุศลในจังหวัดอื่น ๆ ไม่มีการปรับ อัตราค่าเช่า

5. ส.ป.ก. พิจารณาแล้วเห็นว่า การพิจารณาในเรื่องดังกล่าวเป็นอำนาจของ คปก. จึงเห็นสมควรนำเสนอ คปก. เพื่อพิจารณา

คำขอ

1. ขออนุมัติกำหนดอัตราค่าเช่าที่ดินบริเวณ ต.ทุ่งมะพร้าว อ.ท้ายเหมือง จ.พังงา ในอัตราไร่ละ 20 บาท/ปี ต่อไปอีก 4 ปี

2. ขออนุมัติให้ คปจ.พังงา มีอำนาจในการพิจารณากำหนดอัตราค่าเช่าที่จะกำหนด ขึ้นใหม่เมื่อถึงกำหนดระยะเวลา 4 ปี ในครั้งต่อไป ทั้งนี้ อัตราค่าเช่าที่กำหนดขึ้นใหม่จะต้อง ไม่ต่ำกว่าอัตราค่าเช่าเดิมที่กำหนดไว้

มติคณะกรรมการ โดยที่ ส.ป.ก. ได้ดำเนินการศึกษาและกำหนดทิศทางการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินในอนาคต ซึ่งจะต้องมีการกำหนดแนวทางเกี่ยวกับค่าเช่าที่ดินด้วย ดังนั้นจึงอนุมัติให้กำหนดอัตราค่าเช่าที่ดินบริจาค ต.ทุ่งมะพร้าว อ.ท้ายเหมือง จ.พังงา ในอัตราไร่ละ 20 บาท/ปี ต่อไปอีก 1 ปี คือจากวันที่ 30 กรกฎาคม 2544 – 30 กรกฎาคม 2545 ทั้งนี้ หากครบกำหนดระยะเวลาแล้ว ส.ป.ก. ยังไม่สามารถศึกษาและกำหนดแนวทางเกี่ยวกับค่าเช่าได้ก็ให้นำเสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาอัตราค่าเช่าที่ดินดังกล่าวต่อไป

เรื่องที่ 3.10 ขออนุมัติให้สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินไพศาลี จำกัด จังหวัดนครสวรรค์
กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จำนวน 2,500,000 บาท
เรื่องเดิม

สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินไพศาลี จำกัด (สกป.ไพศาลี จำกัด) จัดทะเบียนเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2539 โดยมีสมาชิกเริ่มแรก 652 คน ปัจจุบัน (ณ วันที่ 31 มีนาคม 2543) มีสมาชิกจำนวน 774 คน มีทุนเรือนหุ้น 1,762,900 บาท ทุนดำเนินงานทั้งสิ้นจำนวน 4,701,332.03 บาท เป็นทุนของสหกรณ์ฯ จำนวน 3,089,707.25 บาท ในปี 2543 สหกรณ์ฯ ดำเนินธุรกิจมีกำไร จำนวน 205,848.57 บาท สมาชิกส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตร ทำนา ทำไร่ ปัจจุบันสหกรณ์ฯ ได้รับสมาชิกเพิ่มและขยายปริมาณธุรกิจ ทุนดำเนินงานจึงเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งแต่สหกรณ์ขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียน จึงได้จัดทำโครงการขอกู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์จำนวน 2,500,000 บาท (สองล้านบาทถ้วน) เพื่อช่วยเหลือและให้บริการสมาชิกที่มีเพิ่มมากขึ้นได้ทั่วถึง

ข้อเสนอ

สกป. ไพศาลี จำกัด เสนอขอกู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ จำนวน 2,500,000 บาท เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ กำหนดชำระคืนภายใน 3 ปี อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 3 ต่อปี โดยชำระดอกเบี้ยในปีที่ 1-2 และปีที่ 3 ชำระคืนเงินต้นจำนวน 2,500,000 บาท พร้อมดอกเบี้ย

แผนการดำเนินการธุรกิจ

สกป.ไพศาลี จำกัด มีแผนการดำเนินงาน ดังนี้.-

1. การใช้จ่ายเงินกู้ ส.ป.ก. สหกรณ์ฯ จะใช้เงินกู้ ส.ป.ก. จำนวน 2,500,000 บาท

- เพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียนจ่ายให้สมาชิกกู้ยืม จำนวน 200 ราย เป็นเงิน 2,000,000 บาท โดยคิดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ร้อยละ 12 ต่อปี (สหกรณ์จ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ ส.ป.ก. อัตราร้อยละ 3 ต่อปี) คาดว่าจะมีกำไรจากส่วนต่างดอกเบี้ยก่อนหักค่าใช้จ่ายประมาณ 180,000 บาท

- จัดหาปัจจัยการผลิตทางการเกษตรมาจำหน่ายสมาชิก (ปุ๋ยเคมี) จำนวน 85 ตัน ราคาตันละ 6,000 และขายให้สมาชิกในราคาตันละ 6,200 บาท เป็นเงิน 500,000 บาท คาดว่าจะมีกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายประมาณ 17,000 บาท

2. การดำเนินธุรกิจในการรวมของ สกป.ไพศาลี จำกัด

2.1 การดำเนินธุรกิจสินเชื่อ สหกรณ์ฯ ให้สมาชิกกู้ยืมทำการเกษตร (ระยะสั้น) จำนวน 250 ราย เป็นจำนวนเงิน 2,500,000 บาท โดยใช้เงินกู้ ส.ป.ก. จำนวน 2,000,000 บาท และทุนของสหกรณ์เอง จำนวน 500,000 บาท โดยใน 1 รอบ ใช้เวลา 365 วัน หรือ 1 ปี คาดว่าจะมีกำไรก่อนหักค่าใช้จ่าย ในปีที่ 1 ประมาณ 275,000 บาท ปีที่ 2 ประมาณ 305,250 บาท และปีที่ 3 ประมาณ 338,827 บาท ตามลำดับ (รายละเอียดตามเอกสารหมายเลข 1)

2.2 ธุรกิจซื้อ สหกรณ์ฯ ดำเนินการจัดหาปัจจัยการผลิตมาจำหน่ายให้กับสมาชิกได้แก่ ปุ๋ยเคมี จำนวน 85 ตัน คิดเป็นมูลค่า 510,000 บาท โดยใช้เงินกู้ ส.ป.ก. จำนวน 500,000 บาท และทุนของสหกรณ์เอง จำนวน 10,000 บาท วิธีจัดซื้อจะซื้อด้วยเงินสดจากบริษัท เช่น ตัวแทนจำหน่ายบริษัทปุ๋ยแห่งชาติ จำกัด เป็นต้น โดยใน 1 รอบใช้เวลา 60 วัน คาดว่าจะมีกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายประมาณ 17,000 บาท (รายละเอียดตามเอกสารหมายเลข 2)

สหกรณ์ฯ คาดว่าจะมีกำไรจากการดำเนินธุรกิจทั้งหมดหลังจากหักค่าใช้จ่ายแล้ว ในปี 2544 ประมาณ 229,000 บาท ในปี 2545 ประมาณ 286,250 บาท ในปี 2546 ประมาณ 343,500 บาท ตามลำดับ (รายละเอียดตามเอกสารหมายเลข 3)

**วิเคราะห์ฐานะและงบการเงินของสหกรณ์ฯ ข้อมูลจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ปรากฏใน
งบดุล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2543 และ 2542**

สหกรณ์ฯ มีความสามารถในการดำเนินงาน ดังนี้.-

สภาพคล่องทางการเงิน พิจารณาจากอัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนต่อหนี้สิน
หมุนเวียน (4,622,949.84 / 537,167.88) ได้เท่ากับ 8.61 ต่อ 1 กล่าวคือ สหกรณ์มีสินทรัพย์
หมุนเวียนเป็น 8.61 เท่าของหนี้สินหมุนเวียน 1 บาท ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ดี แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ
การบริหารลูกหนี้ซึ่งเป็นสินทรัพย์ส่วนใหญ่ของสหกรณ์ สหกรณ์ควรเร่งรัดติดตามการชำระหนี้ที่ค้าง
ชำระเพื่อนำเงินมาใช้หมุนเวียนต่อไป

ความสามารถในการก่อหนี้ พิจารณาจากอัตราส่วนหนี้สินทั้งสิ้นต่อทุน
(1,611,624.78 / 3,089,707.25) ได้เท่ากับ .52 ต่อ 1 กล่าวคือ ทุนสหกรณ์มี 1 บาท ต้องรับ
ภาระหนี้สิน .52 บาท สหกรณ์ยังมีความสามารถในการก่อหนี้เพิ่มได้

ความสามารถในการหากำไร โดยการนำทรัพย์สินหมุนเวียนที่มีอยู่มาดำเนินการ
บริหารและก่อให้เกิดรายได้เฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 4.45 กล่าวคือได้ผลตอบแทนต่อสินทรัพย์เท่ากับ
4.45 ต่อเงินลงทุน 100 บาท อยู่ในเกณฑ์พอใช้ได้

**ตารางสรุปวิเคราะห์งบการเงินของสหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินไพศาลี จำกัด จังหวัด
นครสวรรค์ สิ้นสุด ณ วันที่ 31 มีนาคม 2543 และ 2542**

จำนวน สมาชิก (ราย)	ทุนของ สหกรณ์ (บาท)	ทรัพย์สิน หมุนเวียน (บาท)	หนี้สิน หมุนเวียน (บาท)	หนี้สิน ทั้งหมด (บาท)	กำไร สุทธิ (บาท)	สินทรัพย์ รวมเฉลี่ย (บาท)	สภาพ คล่องทาง การเงิน	ความ สามารถในการ ก่อหนี้	ความ สามารถในการ หากำไร	หมายเหตุ
774	3,089,707.25	4,622,949.84	537,167.88	1,611,624.78	205,848.57	4,442,115.42	8.61:1	.52 : 1	4.45%	

ความเห็นของ ส.ป.ก.

1. การดำเนินงานในปี 2543 สกป.ไพศาลี จำกัด ดำเนินธุรกิจมีผลกำไร จำนวน
205,848.57 บาท ในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อบริการสหกรณ์สามารถดำเนินการเร่งรัดลูกหนี้เงินกู้ให้นำ
เงินมา ชำระหนี้ตามกำหนดเวลาคิดเป็นร้อยละ 98.5 ซึ่งทำให้สหกรณ์ฯ มีผลกำไรมากขึ้นกว่าปีก่อน
ร้อยละ 68.25

2. จากข้อเสนอโครงการฯ สหกรณ์ฯ ขอกู้เงิน ส.ป.ก.จำนวน 2,500,000 บาท แยกเป็นธุรกิจจัดหาปัจจัยการผลิต จำนวน 500,000 บาท และธุรกิจสินเชื่อ จำนวน 2,000,000 บาท ในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อหนี้ สหกรณ์ฯ จะให้สมาชิกกู้ยืมทำการเกษตรระยะสั้น กำหนดชำระภายใน 1 ปี จำนวน 250 ราย เป็นเงิน 2,500,000 บาท โดยใช้เงินกู้ ส.ป.ก. จำนวน 2,000,000 บาท ส่วนที่เหลือ 500,000 บาท จะใช้เงินทุนของสหกรณ์ฯ สมทบ

อนึ่ง จากการตรวจสอบข้อมูลการใช้สินเชื่อจาก ส.ป.ก. ในปี 2540 สหกรณ์ได้กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ จำนวน 1,000,000 บาท (สัญญาเลขที่ 1/2540 ลงวันที่ 25 กรกฎาคม 2540) และได้ครบกำหนดชำระคืนเงินกู้เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2543 ปรากฏว่าสหกรณ์ฯ สามารถชำระหนี้เงินกู้ได้ครบถ้วนตามกำหนดเวลา เห็นควรให้การสนับสนุนเงินทุนแก่สหกรณ์ฯ

3. คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินไพศาลี จำกัด ได้มีมติเห็นชอบ ให้กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ จำนวน 2,500,000 บาท เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ กำหนดชำระคืนภายใน 3 ปี และมอบอำนาจให้ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ เป็นผู้ลงนามในเอกสารกู้เงินแทนสหกรณ์ ในคราวประชุมชุดที่ 4 ครั้งที่ 5 วันที่ 12 มกราคม 2543

4. คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครสวรรค์ (คปจ.นครสวรรค์) ได้ให้ความเห็นชอบในการดำเนินงานตามโครงการขอกู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ เพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ในคราวประชุมครั้งที่ 2/2543 วันที่ 26 มิถุนายน 2543

5. นายทะเบียนสหกรณ์จังหวัดนครสวรรค์ เห็นชอบให้ สกป.ไพศาลี จำกัด ถือใช้วงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันประจำปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2544 จำนวนเงิน 5 ล้านบาท

6. เพื่อช่วยเหลือให้สหกรณ์มีเงินทุนหมุนเวียนพอเพียงในการทำธุรกิจ อีกทั้งเป็นการสนับสนุนสถาบันเกษตรกรให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสหกรณ์ เห็นควรให้กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ จำนวน 2,500,000 บาท กำหนดชำระคืนภายใน 3 ปี โดยแบ่งชำระคืนเงินต้น ปีที่ 1 และ 2 ปีละ 850,000 บาท ปีที่ 3 800,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยทุกปี ในอัตราร้อยละ 3 ต่อปี ทั้งนี้ เป็นทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์

7. ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการให้กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2536 และมติ คปก. ครั้งที่ 2/2539 วันที่ 18 มิถุนายน 2539 อนุมัติหลักการแก้ไขระเบียบข้อ 14 กรณีสถาบันเกษตรกรเป็นผู้กู้ยืม สำหรับวงเงินเกินกว่า 1,000,000 บาท ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติ

ความเห็นของคณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนฯ

คณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อกก.คง.) ได้พิจารณาเรื่องนี้ในการประชุม ครั้งที่ 2/2544 เมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2544 ที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินไพศาล จำกัด จังหวัดนครสวรรค์ กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ จำนวน 2,500,000 บาท เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ กำหนดชำระคืนภายใน 3 ปี โดยแบ่งการชำระเงินต้นในปีที่ 1 และ 2 ปีละ 850,000 บาท ปีที่ 3 จำนวน 800,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยทุก ๆ ปี ในอัตราร้อยละ 3 ต่อปี โดยมีข้อสังเกตให้สหกรณ์ฯ ไปประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณาปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ให้กับสมาชิก

ประเด็นที่เสนอขอ

ขออนุมัติให้สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินไพศาล จำกัด กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จำนวน 2,500,000 บาท เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนดำเนินงานธุรกิจของสหกรณ์ กำหนดชำระคืนภายใน 3 ปี โดยแบ่งการชำระเงินต้นในปีที่ 1 และ 2 ปีละ 850,000 บาท ปีที่ 3 จำนวน 800,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยทุกปีในอัตราร้อยละ 3 ต่อปี

ประเด็นพิจารณาของคณะกรรมการ

1. สหกรณ์ดังกล่าวเป็นสหกรณ์จัดตั้งใหม่ ทุนเรือนหุ้นยังน้อยและอาจไม่มีประสบการณ์ในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งกิจการบางอย่างอาจต้องมีการประสบการณ์ดำเนินงานค่อนข้างสูง มิฉะนั้นจะประสบการขาดทุนได้ เช่น ธุรกิจการรวบรวมผลผลิต เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามถ้าพิจารณาในแง่ของหลักการแล้วบทบาทของ ส.ป.ก. ในการช่วยประคับประคองคนให้อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินมีความสำคัญ ซึ่งจะต้องช่วยกันสนับสนุนให้ ส.ป.ก. เข้าไปช่วยส่งเสริมให้เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินมีการพัฒนาและดำรงชีพอยู่ได้ การสนับสนุนเงินทุนฯ เพื่อให้สถาบันสหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นสามารถดำเนินธุรกิจอย่างได้ผล จึงมีความจำเป็น

2. จากข้อมูลที่ได้ฝ่ายเลขานุการได้ชี้แจงเพิ่มเติมเกี่ยวกับตัวเกษตรกรที่มีความขยันหมั่นเพียร และความทุ่มเทที่จะพัฒนาการเกษตรของตนเอง เช่น การปลูกข้าวโพดหวานและการทำสวนไม้ผล การปลูกพืชผลเพื่อเพิ่มรายได้ซึ่งจะต้องมีการลงทุนค่อนข้างสูง การสนับสนุนเงินทุนให้สถาบันสหกรณ์มีความจำเป็นประกอบกับกิจกรรมที่สหกรณ์เสนอขอกู้ยืมเงินเพื่อดำเนินธุรกิจค่อนข้างหลากหลาย และคณะกรรมการโครงการและการเงินกองทุนฯ ได้พิจารณาวิเคราะห์รายละเอียดอย่างรอบคอบแล้ว จึงน่าจะอนุมัติตามความเห็นของคณะกรรมการโครงการและการเงินกองทุนฯ ได้ และเพื่อให้สหกรณ์ฯ ได้ใช้เงินที่กู้จากกองทุนฯหมุนเวียนหาประโยชน์จากสมาชิกได้มากขึ้น จึงควรที่จะขยายเวลาการกู้เงินให้มากกว่าเดิมด้วย

มติคณะกรรมการ

อนุมัติ

เรื่องที่ 3.11 ขออนุมัติให้สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินบ้านวังขอนแดง จำกัด จังหวัดพะเยา กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ **เรื่องเดิม**

สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินบ้านวังขอนแดง จำกัด ได้จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2542 ณ วันที่ 31 พฤษภาคม 2543 มีสมาชิกทั้งหมด 134 ราย เงินทุนดำเนินการรวม 71,500 บาท ไม่พอเพียงกับการทำธุรกิจ จึงจัดทำแผนงานและโครงการขอกู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จำนวน 7,500,000 บาท (เจ็ดล้านห้าแสนบาทถ้วน) เพื่อดำเนินธุรกิจตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ คือ 1) เพื่อจัดหาวัสดุที่เป็นปัจจัยการผลิตที่จำเป็น เช่น ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช และอื่น ๆ มาจำหน่ายให้กับสมาชิก

สหกรณ์ 2) รวบรวมผลผลิตข้าวเปลือกของสมาชิกสหกรณ์ จำหน่ายให้กับพ่อค้าคนกลางเพื่อให้เกิดประโยชน์กับเกษตรกรสมาชิกจะได้ขายพืชผลในราคาที่สูงขึ้น 3) ให้สินเชื่อเงินกู้ยืมกับสมาชิกสหกรณ์ ซึ่งส่วนมากมีฐานะยากจนแต่สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินบ้านวังขอนแดง จำกัด มีเงินทุนไม่พอเพียง จึงจำเป็นต้องขอกู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สำหรับเป็นเงินทุนหมุนเวียน ในการทำธุรกิจของสหกรณ์

ข้อพิจารณา

1. สกป.บ้านวังขนแดง จำกัด ขอกู้ยืมเงินกองทุนฯ จำนวน 7,500,000 บาท รายละเอียดในแผนการดำเนินงาน เป็นระยะเวลา 3 ปี กำหนดชำระคืนเงินต้น ปีที่ 1 จำนวน 1,000,000 บาท ปีที่ 2 จำนวน 2,500,000 บาท และปีที่ 3 จำนวน 4,000,000 บาท กับ ดอกเบี้ยอีกส่วนหนึ่งต่างหาก

แผนการดำเนินงานของสหกรณ์

1.1 ธุรกิจจัดหาวัสดุที่เป็นปัจจัยการผลิตที่จำเป็น เช่น ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช และอื่น ๆ มาจำหน่ายให้กับสมาชิกเพื่อจะได้ซื้อปัจจัยในราคาต่ำลง เป็นการช่วยให้ลดต้นทุนการผลิต ประมาณการตามแผนดังนี้

- 1.1.1 ปุ๋ยเคมี ประมาณ 500,000 บาท
- 1.1.2 ยาปราบศัตรูพืช เป็นเงิน 29,000 บาท
- 1.1.3 พันธุ์พืช เป็นเงิน 50,000 บาท
- 1.1.4 เครื่องอุปโภคบริโภค ที่ใช้ในครัวเรือน เป็นเงินประมาณ 100,000 บาท
- 1.1.5 อุปกรณ์การเกษตร เช่น รถไถ ท่อน้ำ เครื่องพ่นยา เป็นเงินประมาณ 1,550,000 บาท
- 1.1.6 น้ำมัน, น้ำมันเครื่องรถจักรยานยนต์ เป็นเงินประมาณ 1,500,000 บาท

1.1.7 การลงทุนสร้างโกดังเก็บสินค้าและอื่น ๆ 571,000 บาท

1.2 ธุรกิจรวบรวมผลผลิตข้าวเปลือกจากสมาชิก ประมาณ 31 ตัน เป็นเงิน 200,000 บาท ซึ่งคาดว่าจะมีกำไรประมาณ 50,000 บาท

1.3 ให้สินเชื่อเพื่อประกอบกิจการเกษตร 134 ราย ด้วยเงินลงทุนประมาณ 3,000,000 บาท เฉลี่ย 22,300 บาท/ราย ซึ่งสหกรณ์ฯ คาดว่าจะมีกำไรประมาณ 180,000 บาท/ปี

2. คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพะเยา (คปจ.พะเยา) มีมติในการประชุม ครั้งที่ 2/2543 เมื่อวันที่ 27 กันยายน 2543 เห็นชอบให้ สกป.บ้านวังขนแดง จำกัด กู้ยืมเงิน กองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ

3. นายทะเบียนสหกรณ์ได้กำหนดวงเงินกู้ค่าประกัน ประจำปีสิ้นสุด 31 มีนาคม 2544 จำนวนเงิน 7,500,000 บาท

ความเห็นของ ส.ป.ก.

ส.ป.ก.ได้วิเคราะห์ความเหมาะสมของสินเชื่อรายการต่าง ๆ ที่ สกป.บ้านวังขนแดง จำกัด เสนอขอกู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ แล้วเห็นว่าเพื่อช่วยให้สหกรณ์มีเงินทุนหมุนเวียนพอเพียงในการทำธุรกิจและเป็นการสนับสนุนสถาบันเกษตรกรตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสหกรณ์ จึงเห็นควรให้กู้ยืม เป็นเงิน จำนวน 2,130,000 บาท (สองล้านหนึ่งแสนสามหมื่นบาทถ้วน) ด้วยเหตุผลดังนี้

1) สกป.บ้านวังขนแดง จำกัด เป็นสหกรณ์จัดตั้งได้เพียง 1 ปีเศษ (เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2542) ณ วันที่ 31 พฤษภาคม 2543 มีสมาชิกทั้งหมด 134 ราย มีเงินทุนดำเนินการ 71,500 บาท ยังไม่ได้เริ่มดำเนินการ

2) วิเคราะห์ธุรกิจจัดหาวัสดุที่เป็นปัจจัยการผลิตที่จำเป็น

1. ปุ๋ยเคมี ประมาณ 70 ตัน ๆ ละ 7,100 บาท	เป็นเงิน 500,000 บาท
2. ยาปราบศัตรูพืช	เป็นเงิน 29,000 บาท
3. พันธุ์พืช	เป็นเงิน 50,000 บาท
4. เครื่องอุปโภคบริโภคที่ใช้ในครัวเรือน	เป็นเงิน 50,000 บาท

ทั้ง 4 ปัจจัยเห็นควรอนุมัติทั้งหมดเพราะเกษตรกรมีความต้องการและเป็นประโยชน์ช่วยลดต้นทุน ถึงจะมีความเสี่ยงแต่คงไม่มากนัก

3) อุปกรณ์การเกษตร เช่น รถไถ ท่อน้ำ เครื่องพ่นยา เป็นเงินประมาณ 1,550,000 บาท เห็นควรให้กู้ยืมเพื่อเป็นการทดลองในวงเงินไม่เกิน 500,000 บาท เนื่องจากอุปกรณ์การเกษตรเป็นการลงทุนระยะยาว ผู้ขอกู้จะต้องมีขนาดของฟาร์มค่อนข้างใหญ่ถึงจะคุ้มการลงทุน และอาจจะเป็นปัญหาในการชำระหนี้คืน

4) น้ำมัน น้ำมันเครื่องรถจักรยานยนต์ เป็นเงินประมาณ 1,500,000 บาท ธุรกิจค้าปลีกน้ำมันจะต้องมีถังอุปกรณ์อย่างดีก่อนดำเนินการจะต้องมีการศึกษาความเหมาะสมความเป็นไปได้ เพื่อลดความเสี่ยงและสหกรณ์ยังไม่เคยดำเนินการจึงเห็นควรให้ชะลอโครงการไว้ก่อน

5) การลงทุนสร้างโกดังเก็บสินค้าและอื่น ๆ เป็นเงิน 571,000 บาท อยู่ในเกณฑ์ที่ค่อนข้างสูง และเป็นช่วงที่สหกรณ์กำลังจะเริ่มดำเนินธุรกิจ อีกทั้ง โกดังเก็บสินค้าไม่ก่อเกิดรายได้ จึงเห็นควรให้กู้ยืม 201,000 บาท เพื่อสนับสนุนการสร้างโกดังเก็บสินค้าขนาดเล็กตามความจำเป็น ถ้ากิจการสหกรณ์ขยายอาจสร้างเพิ่มได้ในโอกาสต่อไป

ฉะนั้น จึงเห็นควรให้สหกรณ์กู้ยืมเงินเพื่อลงทุนทำธุรกิจในส่วนนี้ รวม 1,330,000 บาท (หนึ่งล้านสามแสนสามหมื่นบาทถ้วน)

6) ธุรกิจรวบรวมผลผลิตข้าวเปลือกจากสมาชิก ประมาณ 31 ตัน เป็นเงิน 200,000 บาท ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า สมควรให้กู้ยืมได้เพราะมีสถานที่บางส่วนจากการสนับสนุนในการลงทุนสร้างโกดังเก็บสินค้าที่ได้กล่าวมาแล้วและเพื่อให้สหกรณ์ได้สร้างประสบการณ์ในธุรกิจที่มีการใช้ลงทุนไม่มากนัก

7) ธุรกิจสินเชื่อที่จะให้เกษตรกรกู้ยืมเพื่อประกอบอาชีพทางการเกษตร จำนวน 134 ราย เฉลี่ยรายละ 22,300 บาท นั้น เห็นว่าสินเชื่อที่ให้กู้ยืมทำการเพาะปลูกพืชอายุไม่เกิน 1 ปี การลงทุนส่วนใหญ่คือการเตรียมดินปลูก ค่าพันธุ์ ค่าปุ๋ย และยา อีกทั้งเป็นการกู้ยืมระยะสั้นประมาณ 60 ราย/รอบ จำนวนเงินที่กู้ยืมเฉลี่ย 10,000 บาท/ราย น่าจะพอเพียงเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนให้สมาชิกสหกรณ์ เพราะถ้าให้เกษตรกรกู้ยืมสินเชื่อตามความจำเป็นจะก่อให้เกิดการใช้สินเชื่ออย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถที่จะชำระหนี้คืนได้ดี จึงเห็นควรให้กู้ยืมในธุรกิจนี้ 600,000 บาท

ตารางแผนและเป้าหมายสินเชื่อสหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินบ้านวังขอนแดง จำกัด

ลำดับ ที่	รายการ	ผลการวิเคราะห์		
		ขอกู้ยืม	เห็นควรให้กู้	ร้อยละ
1	ธุรกิจจัดหาวัสดุที่เป็นปัจจัยการผลิตต่าง ๆ	4,300,000	1,330,000	30.93
	1. ปุ๋ยเคมี	500,000	500,000	100.00
	2. ยาปราบศัตรูพืช	29,000	29,000	100.00
	3. พันธุ์พืช	50,000	50,000	100.00
	4. เครื่องอุปโภคบริโภค	100,000	50,000	50.00
	5. อุปกรณ์การเกษตร	1,550,000	500,000	32.26
	6. น้ำมัน	1,500,000	-	-00.00
	7. การลงทุนสร้างโกดัง และอื่น ๆ	571,000	201,000	35.20
2	ธุรกิจรวบรวมผลผลิตข้าวเปลือก 31 ตัน	200,000	200,000	100.00
3	ธุรกิจสินเชื่อให้เกษตรกรกู้ยืม 134 ราย เฉลี่ยรายละ 22,300 บาท/ราย	3,000,000	600,000	20.00
	รวม	7,500,000	2,130,000	28.40

ความเห็นของคณะกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ

ในการประชุมคณะกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อกก.ค.) ครั้งที่ 2/2544 เมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2544 อนุกรรมการฯ ได้ให้ข้อสังเกตว่า สกป.บ้านวังขอนแดง เป็นสหกรณ์ฯ จัดตั้งใหม่ มีสมาชิกน้อย ทุนเรือนหุ้นน้อย ยังไม่เคยดำเนินธุรกิจ ถ้ายึดถือตามหลักเกณฑ์ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ฯ กรณีสำหรับสหกรณ์ตั้งใหม่ยังไม่ครบ 1 ปี และมีทุนเรือนหุ้นไม่เกิน 50,000 บาท นั้นจะไม่ได้รับการสนับสนุนเงินกู้และถ้าเป็นสหกรณ์ใหม่เข้าหลักเกณฑ์แต่ยังไม่เคยดำเนินธุรกิจจะได้รับวงเงินกู้ 300,000 - 500,000 บาท เท่านั้นแต่อย่างไรก็ตามที่ประชุมพิจารณารายละเอียดเหตุผลแล้วจึงมีมติ

1. เห็นชอบให้ สกป.บ้านวังขอนแดง จำกัด กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ตามที่ ส.ป.ก. เสนอ จำนวน 2,130,000 บาท

2. ให้นำเสนอคณะกรรมการฯ เพื่อพิจารณาอนุมัติต่อไปโดยมีเงื่อนไขว่า ส.ป.ก. ควบคุมการเบิกจ่ายให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และติดตามการใช้จ่ายของสหกรณ์ให้เป็นไปตามเป้าหมายอย่างใกล้ชิดเพราะเป็นสหกรณ์ตั้งใหม่แต่เป็นสหกรณ์เฉลิมพระเกียรติของกระทรวง เกษตรและสหกรณ์

ส.ป.ก. ได้พิจารณาเพิ่มเติม แล้วเห็นว่าเพื่อให้การใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ และเพื่อให้การใช้จ่ายเป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม ตามข้อสั่งเกตและมติของ กก.ค.ง. จึงเห็นควรกำหนดเงื่อนไขเพิ่ม 2 ประการ คือ

1. เมื่อสหกรณ์ได้เงินกู้ยืมกองทุนฯ ส.ป.ก. ดำเนินการแล้วห้ามไม่ให้กู้ยืมจากแหล่งการเงินอื่น ๆ ภายใน 2 ปี

2. การเบิกจ่ายเงินกู้จำนวน 2,130,000 บาท เห็นควรเบิกจ่าย 2 งวด คืองวดแรก จำนวน 1,465,000 บาท เพื่อสนับสนุนธุรกิจรวบรวมผลผลิตข้าวเปลือก 200,000 บาท ธุรกิจสินเชื่อที่จะให้สมาชิกสหกรณ์กู้ยืม 600,000 บาท ธุรกิจจัดหาวัสดุที่เป็นปัจจัยการผลิต จำนวน 665,000 บาท ถ้าพอเพียงกับการทำธุรกิจก็ไม่จำเป็นต้องเบิกงวดที่ 2 จะเป็นประโยชน์กับสหกรณ์ คือไม่ต้องจ่ายดอกเบี้ย แต่ถ้าเงินทุนหมุนเวียนไม่พอเพียง สามารถจะเบิกจ่ายในงวดที่ 2 จำนวน 665,000 บาท (หลังจากเบิกงวดแรก 6 เดือน)

ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการให้กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม ให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2536 และมติ คปก. ครั้งที่ 2/2539 อนุมัติหลักการแก้ไขระเบียบข้อ 14 กรณีสถาบันเกษตรกรเป็นผู้กู้ยืมให้อนุกรรมการมีอำนาจอนุมัติไม่เกินแห่งละ 1,000,000 บาท สำหรับวงเงินเกินกว่า 1,000,000 บาท ให้คณะกรรมการพิจารณา

คำขอ

ขออนุมัติให้สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินบ้านวังขอนแดง จำกัด จังหวัดพะเยา กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ จำนวน 2,130,000 บาท (สองล้านหนึ่งแสนสามหมื่นบาทถ้วน) เพื่อดำเนินธุรกิจเป็นระยะเวลา 3 ปี โดยมีเงื่อนไขดังนี้

1. เมื่อสหกรณ์ได้กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ แล้วจะไม่กู้ยืมเงินจากแหล่งการเงินอื่น ๆ ภายใน 2 ปี

2. การเบิกจ่ายเงินกู้ จำนวน 2,130,000 บาท ให้จ่ายเป็น 2 งวด ระยะเวลา 7 เดือน คือ

งวดที่ 1 จำนวน 1,465,000 บาท ดำเนินการในแต่ละกิจกรรม คือ ธุรกิจรวบรวมผลผลิตข้าวเปลือก จำนวน 200,000 บาท ธุรกิจสินเชื่อ 600,000 บาท กับธุรกิจจัดหาวัสดุที่เป็นปัจจัยการผลิต จำนวน 665,000 บาท สำหรับเป็นทุนหมุนเวียนดำเนินการ 6 เดือน ถ้าพอเพียงกับการทำธุรกิจก็ไม่จำเป็นต้องเบิกจ่ายเงินในงวดที่ 2

งวดที่ 2 จำนวน 665,000 บาท เพื่อดำเนินการจัดหาวัสดุที่เป็นปัจจัยการผลิตกำหนดชำระคืนเงินต้นปีที่ 1 จำนวน 500,000 บาท ปีที่ 2 จำนวน 500,000 บาท และปีที่ 3 จำนวน 1,130,000 บาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 3 ต่อปี ชำระดอกเบี้ยทุกปี

ประเด็นพิจารณาของคณะกรรมการ

1. สหกรณ์ดังกล่าวเป็นสหกรณ์จัดตั้งใหม่ทุนเรือนหุ้นยังน้อย และอาจไม่มีประสบการณ์ในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งกิจการบางอย่างอาจต้องมีความรู้ด้านงานค่อนข้างสูง มิเช่นนั้นจะประสบการขาดทุนได้ เช่น ธุรกิจการรวบรวมผลผลิต เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตาม ถ้าพิจารณาในแง่ของหลักการแล้วบทบาทของ ส.ป.ก. ในการช่วยระดับปกครองคนให้อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินมีความสำคัญ ซึ่งจะต้องช่วยกันสนับสนุนให้ ส.ป.ก. เข้าไปร่วมส่งเสริมให้เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินมีการพัฒนาและดำรงชีพอยู่ได้ การสนับสนุนเงินกองทุนฯ เพื่อให้สถาบันสหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นสามารถดำเนินธุรกิจอย่างได้ผล จึงมีความจำเป็น

2. จากข้อมูลที่ฝ่ายเลขานุการได้ชี้แจงเพิ่มเติมเกี่ยวกับตัวเกษตรกรที่มีความขยันหมั่นเพียรและความทุ่มเทที่จะพัฒนาการเกษตรของตนเอง เช่น การปลูกข้าวโพดหวาน และการทำสวนไม้ผลเพื่อเพิ่มรายได้ ซึ่งจะต้องมีการลงทุนค่อนข้างสูงการสนับสนุนเงินกองทุนฯ ให้สถาบันสหกรณ์ จึงมีความจำเป็นประกอบกับกิจกรรมที่สหกรณ์เสนอขอกู้ยืมเงินเพื่อดำเนินธุรกิจค่อนข้างหลากหลาย และคณะกรรมการโครงการและการเงินกองทุนได้พิจารณาวิเคราะห์รายละเอียดอย่างรอบคอบแล้ว จึงน่าจะอนุมัติตามความเห็นของคณะกรรมการโครงการและการเงินกองทุนฯ ได้ และเพื่อให้สหกรณ์ฯ ได้ใช้เงินที่กู้จากกองทุนหมุนเวียนหาประโยชน์จากสมาชิกได้มากขึ้น จึงควรที่จะขยายเวลาการกู้เงินให้มากกว่าเดิมด้วย

มติคณะกรรมการ ให้สหกรณ์การเกษตรปฎิรูปที่ดินบ้านวังขอนแดง จำกัด จังหวัดพะเยา กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ จำนวน 2,130,000 บาท (สองล้านหนึ่งแสนสามหมื่นบาทถ้วน) เพื่อดำเนินธุรกิจเป็นระยะเวลา 3 ปี โดยมีเงื่อนไขดังนี้

1. เมื่อสหกรณ์ได้กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ แล้วจะไม่กู้ยืมเงินจากแหล่งการเงินอื่น ๆ ภายใน 2 ปี

2. การเบิกจ่ายเงินกู้ จำนวน 2,130,000 บาท ให้จ่ายเป็น 2 งวด ระยะเวลา 6 เดือน คือ

งวดที่ 1 จำนวน 1,465,000 บาท ดำเนินการในแต่ละกิจกรรม คือ ธุรกิจรวบรวมผลผลิตข้าวเปลือก จำนวน 200,000 บาท ธุรกิจสินเชื่อ 600,000 บาท กับธุรกิจจัดหาวัสดุที่เป็นปัจจัยการผลิต จำนวน 665,000 บาท สำหรับเป็นทุนหมุนเวียนดำเนินการ 6 เดือน โดยให้ ส.ป.ก. ดำเนินการประเมินผลการดำเนินงานในงวดที่ 1 ก่อนว่าดำเนินการได้ตามความเหมาะสมหรือไม่และถ้าวงเงินที่อนุมัติพอเพียงกับการทำธุรกิจก็ไม่จำเป็นต้องเบิกจ่ายเงินในงวดที่ 2 แต่หากไม่เพียงพอก็ให้เบิกจ่ายงวดที่ 2 ต่อไป

งวดที่ 2 จำนวน 665,000 บาท เพื่อดำเนินการจัดหาวัสดุที่เป็นปัจจัยการผลิต กำหนดการชำระคืนเงินต้นปีที่ 1 จำนวน 500,000 บาท ปีที่ 2 จำนวน 500,000 บาท และปีที่ 3 จำนวน 1,130,000 บาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 3 ต่อปี ชำระดอกเบี้ยทุกปี

ทั้งนี้ โดยมีข้อสังเกตว่าการพิจารณาเงินกู้ให้สหกรณ์การเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินต่อไปขอให้ ส.ป.ก. คำนึงถึงระยะเวลาการเรียกเก็บเงินคืน โดยกำหนดเวลาให้นานกว่าที่อนุมัติไปแล้ว ทั้งนี้ เพื่อให้สหกรณ์ได้ใช้เงินกู้ทำการหมุนเวียนจัดหาผลประโยชน์ได้มากขึ้น

เรื่องที่ 3.12 ขออนุมัติให้สหกรณ์การเกษตรปฎิรูปที่ดินเมืองพะเยา จำกัด จังหวัดพะเยา กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในการดำเนินธุรกิจสหกรณ์
เรื่องเดิม

สหกรณ์การเกษตรปฎิรูปที่ดินเมืองพะเยา จำกัด ได้จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 21 มกราคม 2523 ณ วันที่ 31 มีนาคม 2543 มีสมาชิกทั้งหมด 845 ราย เงินทุนดำเนินการ รวม 9,877,179

บาท ไม่พอเพียงกับการทำธุรกิจ จึงจัดทำแผนงานและโครงการ ขอกู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จำนวน 5,000,000 บาท (ห้าล้านบาทถ้วน) เพื่อดำเนินธุรกิจตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ คือ 1) เพื่อจัดหาวัสดุที่เป็นปัจจัยการผลิตที่จำเป็น เช่น ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช อาหารสัตว์ มาจำหน่ายให้กับสมาชิกสหกรณ์ 2) รวบรวมผลผลิตข้าวเปลือกของสมาชิกสหกรณ์ จำหน่ายให้กับพ่อค้าคนกลางเพื่อให้เกิดประโยชน์กับเกษตรกรสมาชิกได้ขายพืชผลในราคาที่สูงขึ้น แต่สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินเมืองพะเยา จำกัด มีเงินทุนไม่พอเพียง จึงจำเป็นต้องขอกู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สำหรับเป็นเงินทุนหมุนเวียนในการทำธุรกิจของสหกรณ์

ข้อพิจารณา

1. สกป.เมืองพะเยา จำกัด ขอกู้ยืมเงินกองทุนฯ จำนวน 5,000,000 บาท รายละเอียดตามแผนการดำเนินงาน ระยะเวลา 3 ปี กำหนดชำระคืนเงินต้น 3 ปี ปีที่ 1 และปีที่ 2 ปีละ 2,000,000 บาท ปีที่ 3 ชำระ 1,000,000 บาท กับดอกเบี้ยอีกส่วนหนึ่งต่างหาก

2. แผนการดำเนินงานของสหกรณ์

2.1 ธุรกิจจัดหาวัสดุที่เป็นปัจจัยการผลิตที่จำเป็น เช่น ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช มาจำหน่ายให้กับสมาชิกเพื่อจะได้ซื้อปัจจัยการผลิตในราคาที่ต่ำลงเป็นการช่วยให้ลดต้นทุนการผลิตประมาณการตามแผนดังนี้

2.1.1 ปุ๋ยเคมี ประมาณ 240 ตัน ๗ ละ 8,100 บาท เป็นเงิน 1,944,000 บาท

2.1.2 ยาปราบศัตรูพืช ประมาณ 500 ลิตร ๗ ละ 180 บาท เป็นเงิน 90,000 บาท

2.1.3 อาหารสัตว์ ประมาณ 69 ตัน ๗ ละ 14,000 บาท เป็นเงิน 966,000 บาท

รวมธุรกิจในกิจกรรมนี้ ประมาณ 3,000,000 บาท วิธีการดำเนินงานของ สหกรณ์ จำหน่ายให้กับเกษตรกรสมาชิกด้วยการจ่ายเงินสดหรือขายเชื่อในลักษณะกู้ยืม เมื่อเกษตรกรมีรายได้จากการขายพืชผลจึงชำระคืน แผนงานธุรกิจดังกล่าว สหกรณ์ประมาณการว่าจะได้กำไรประมาณ 100,500 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 3.35 ของเงินเชื่อเงินลงทุน

2.2 ธุรกิจการรวบรวมผลผลิตพืชผลสมาชิกสหกรณ์ คือ ข้าวเปลือก ประมาณ 326 ตัน เพื่อนำไปขายให้กับพ่อค้าคนกลางในท้องถิ่น โดยใช้เงินทุนหมุนเวียนจากการกู้ยืมเงินกองทุนฯ รวม 2,000,000 บาท เป้าหมาย 1 ปี สหกรณ์ประมาณการว่าจะได้กำไร ทั้งหมด 114,100 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 5.71 บาท/ปี

3. แผนการชำระเงินกู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดิน กำหนดไว้ 3 ปี ดังนี้ คือ ปีที่ 1 และปีที่ 2 ชำระเงินต้นปีละ 2,000,000 บาท สำหรับปีที่ 3 ชำระเงินต้น 1,000,000 บาท โดยชำระเงินดอกเบี้ยทุกปี

4. คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพะเยา (คปจ.) มีมติในการประชุม ครั้งที่ 2/2543 เมื่อวันที่ 27 กันยายน 2543 เห็นชอบให้ สกป.เมืองพะเยา จำกัด กู้ยืมเงินกองทุนฯ

5. นายทะเบียนสหกรณ์ ได้กำหนดวงเงินกู้ยืมประจำปี พ.ศ. 2543 สิ้นสุด ณ วันที่ 31 มีนาคม 2543 จำนวนเงินไม่เกิน 11,000,000 บาท

ความเห็นของ ส.ป.ก.

ส.ป.ก. ได้วิเคราะห์ความเหมาะสมของสินเชื่อรายการต่าง ๆ สกป.เมืองพะเยา จำกัด เสนอขอกู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ แล้วเห็นว่าเพื่อช่วยให้สหกรณ์มีเงินทุนหมุนเวียนพอเพียงในการทำธุรกิจ และเป็นการสนับสนุนสถาบันเกษตรกร ตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสหกรณ์ ด้วยเหตุผลดังนี้

1. ธุรกิจจัดหาสินค้าที่เป็นปัจจัยการผลิตมาจำหน่ายให้กับสมาชิกเป็นลักษณะการใช้เงินทุนหมุนเวียนซื้อไป 1 รอบใช้เวลาประมาณ 180 วัน จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมา 1 ปี (รายงานปี พ.ศ. 2542 - 2543) สหกรณ์เมืองพะเยา ลงทุนระหว่างปีในการซื้อปุ๋ย อาหาร สัตว์ ยาปราบศัตรูพืช เป็นเงิน 1,579,586 บาท ขายได้เงิน ทั้งหมด 1,750,471 บาท กำไร จำนวน 170,885 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 10.82

ฉะนั้น จึงเห็นว่า สหกรณ์เมืองพะเยา จำกัด ขอกู้ยืมเงินกองทุนฯ 3,000,000 บาท น่าจะมากเกินความจำเป็นในธุรกิจส่วนนี้ จึงเห็นควรให้กู้ยืม 2,000,000 บาท

2. ธุรกิจรวบรวมผลผลิตทางการเกษตร สหกรณ์ฯ มีแผนรวบรวมข้าวเปลือกเพื่อขายให้กับพ่อค้าในท้องถิ่นผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของสหกรณ์ (รายงานประจำปี 2542 - 2543) สหกรณ์ลงทุน 629,893 บาท ขายข้าวเปลือกได้ 631,612 บาท กำไรได้เพียง 1,719 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 0.27

จึงเห็นว่า สกป.เมืองพะเยา จำกัด ขอกู้ยืมเงินกองทุนฯ จำนวน 2,000,000 บาท กับแผนงานที่จะรวบรวมผลผลิตข้าวจำนวน 326 ตัน น่าจะมากเกินความจำเป็นในธุรกิจส่วนนี้ เนื่องจากธุรกิจนี้สหกรณ์ซื้อข้าวเปลือกจากเกษตรกรราคาต่ำสามารถจะขายทำกำไรได้ในระยะเวลาสั้น ซึ่ขอมาขายไปในลักษณะหมุนเวียน จึงเห็นควรให้กู้ยืม 1,000,000 บาท

3. ประสิทธิภาพธุรกิจของสหกรณ์บางธุรกิจไม่ประสบความสำเร็จดังจะเห็นได้จาก รายงานการประชุมใหญ่สามัญประจำปีของ สกป.เมืองพะเยา จำกัด ชุดที่ 20 ครั้งที่ 20 เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2542 ผู้ตรวจการสหกรณ์ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของ สกป.เมืองพะเยา ว่าการทำธุรกิจของสหกรณ์ฯ บางธุรกิจที่ประสบปัญหาขาดทุน ถ้ามีแนวโน้มว่าจะดำเนินการต่อไป ไม่ได้แล้วก็ควรหาแนวทางแก้ไขหรือหยุดทำธุรกิจนั้น เพื่อที่จะไม่ให้เกิดค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นอีก

4. ผลการวิเคราะห์งบดุล และงบกำไรขาดทุนของสหกรณ์ ณ 31 มีนาคม 2543 (โดยข้อมูลกรมตรวจบัญชีสหกรณ์) สรุปดังนี้

- สภาพคล่องทางการเงิน (สัดส่วนทรัพย์สินหมุนเวียน / หนี้สินหมุนเวียน 7,888,240.87 / 7,049,343.42) มีค่า 1.12 แสดงว่า สภาพคล่องทางการเงินของสหกรณ์นี้อยู่ในเกณฑ์ที่ดี คือ สามารถชำระหนี้ระยะสั้นเมื่อครบกำหนดคิดเป็น 1.12 เท่า

- ความสามารถในการก่อหนี้ (หนี้สินทั้งสิน/ ทุน 7,545,987.06 / 2,331,192.45) มีค่า 3.24 แสดงว่าสหกรณ์มีหนี้สิน 3.24 บาท จะมีเงินทุนคุ้มครองอยู่ 1 บาท

- ความสามารถในการหากำไร (กำไร/ทรัพย์สินรวม 73,164.93 / 9,557,652.21) = 0.76 โดยการนำทรัพย์สินหมุนเวียนที่มีอยู่มาดำเนินการบริหารก่อให้เกิดรายได้คิดเป็นร้อยละ 0.76

5. ภาวะการเป็นหนี้ และหนี้คงเหลือของสหกรณ์

5.1 การเป็นหนี้ความสามารถในการชำระหนี้และหนี้คงเหลือแหล่งการเงินต่าง ๆ

จากรายงานกิจการประจำปี ณ วันที่ 31 มีนาคม ในรอบ 3 ปี พ.ศ. 2541-2543 สหกรณ์เมืองพะเยาได้กู้ยืมเงินจากแหล่งการเงินต่าง ๆ เฉลี่ยปีละ 8,689,250.75 บาท โดยกู้ยืมจาก ธ.ก.ส. มากที่สุด 8,008,917.42 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 92.17 ของเงินกู้ยืมทั้งหมด ส่วนที่

เหลือ 680,333.33 บาท กู้ยืมจากชุมนุมสหกรณ์ และกรมส่งเสริมสหกรณ์ ซึ่งมีจำนวนไม่มากนักคิดเป็นร้อยละ 7.83 ของเงินกู้ทั้งหมด รายละเอียดในตารางที่ 1

ความสามารถในการชำระหนี้กับแหล่งการเงินต่าง ๆ ปรากฏว่า สหกรณ์เมืองพะเยา ได้ชำระหนี้ที่กู้ยืมจากแหล่งการเงินต่าง ๆ เฉลี่ยในรอบ 3 ปี มีจำนวน 4,688,507.33 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 54.34 ของจำนวนหนี้ที่กู้ยืมโดยสหกรณ์ฯ ชำระหนี้ ธ.ก.ส. ชุมชุมสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 54.34 และ 49.49 ตามลำดับ(ดูรายละเอียดตารางที่ 1)

ถ้าพิจารณา จำนวนหนี้คงเหลือ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2543 ปรากฏว่าสหกรณ์เมืองพะเยา มีหนี้ที่ยังไม่ได้ชำระกับแหล่งการเงินต่าง ๆ รวม 4,043,717 บาท จำแนกเป็น ธ.ก.ส. มากที่สุด 3,812,717 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 94.29 ส่วนที่เหลือยังมีหนี้ค้างชุมนุมสหกรณ์และกรมส่งเสริมสหกรณ์ จำนวน 231,000 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 5.71 ของหนี้คงเหลือทั้งหมด (ดูรายละเอียดตารางที่ 1)

5.2 การเป็นหนี้และการชำระหนี้เงินกองทุนฯ ส.ป.ก.

ปี พ.ศ. 2542 สหกรณ์เมืองพะเยาได้รับอนุมัติให้กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และรับเงินกู้เมื่อวันที่ 9 เมษายน 2542 จำนวน 1,000,000 บาท กำหนดชำระคืนภายใน 1 ปี ผลการชำระหนี้เป็นไปตามเป้าหมาย โดยสหกรณ์ได้ชำระหนี้เงินกองทุนฯ เงินต้น 1,000,000 บาท พร้อมดอกเบี้ย 21,068.83 บาท ครบทั้งหมดแล้วเมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2543 จึงเห็นควรให้ สกป.เมืองพะเยา จำกัด กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ เป็นเงิน 3,000,000 บาท

ทั้งนี้ ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไข การกู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ.2536 และมติ คปก.ครั้งที่ 2/2539 วันที่ 18 มิถุนายน 2539 อนุมัติหลักการแก้ไขระเบียบ ข้อ 14 กรณีสถาบันเกษตรกรเป็นผู้กู้ยืมให้คณะกรรมการมีอำนาจอนุมัติไม่เกินแห่งละ 1,000,000 บาท สำหรับวงเงินเกินกว่า 1,000,000 บาท ให้คณะกรรมการพิจารณา

ความเห็นของคณะกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ

ในการประชุมคณะกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อกก.คก.) ครั้งที่ 2/2544 เมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2544 ที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้ สกป.เมืองพะเยา จำกัด กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ตามผลการวิเคราะห์ความเหมาะสม จำนวน 3,000,000 บาท ตามที่เสนอ

คำขอ

ขออนุมัติให้สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินเมืองพะเยา จำกัด จังหวัดพะเยา กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ จำนวน 3,000,000 บาท (สามล้านบาทถ้วน) อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 3 ต่อปี เพื่อดำเนินธุรกิจ เป็นระยะเวลา 3 ปี โดยชำระเงินต้นปีละ 1,000,000 บาท และดอกเบี้ยอีกส่วนหนึ่งต่างหาก

มติคณะกรรมการ อนุมัติ โดยมีข้อสังเกตว่า การจัดซื้อปุ๋ยเคมีของสหกรณ์นี้มีราคาค่อนข้างสูงและธุรกิจการรวบรวมผลผลิตพืชผลของสมาชิกฯ ควรดำเนินงานอย่างระมัดระวังเพราะผลกำไรคงไม่มากนัก

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องเพื่อทราบ

เรื่องที่ 4.1 รายงานความก้าวหน้าของการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ปีงบประมาณ 2544 (1 ตุลาคม 2543 - 31 พฤษภาคม 2544)

มติคณะกรรมการ รับทราบ

เรื่องที่ 4.2 สรุปผลการอนุมัติใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ในปี 2544 (ตุลาคม 2543 - พฤษภาคม 2544)

มติคณะกรรมการ รับทราบ

เรื่องที่ 4.3 รายงานผลการดำเนินงานตามแผนเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิรูปที่ดิน
(กองทุนที่ดิน) ณ วันที่ 31 มีนาคม 2544

มติคณะกรรมการ รับทราบ

- เรื่องที่ 4.4** พิจารณาลดหรือยกเว้นการเก็บค่าเช่าที่ดินให้แก่เกษตรกรท้องที่อำเภอ
สว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี
- มติคณะกรรมการ** รับทราบ
- เรื่องที่ 4.5** การจัดที่ดินแปลงเล็กแปลงน้อยในเขตป่าสงวนแห่งชาติที่กรมป่าไม้มอบ
ให้ ส.ป.ก.
- มติคณะกรรมการ** รับทราบ
- เรื่องที่ 4.6** รายงานความก้าวหน้าการจัดที่ดินของ ส.ป.ก.
- มติคณะกรรมการ** รับทราบ
- เรื่องที่ 4.7** การใช้ที่ดินเพื่อสร้างรีสอร์ทในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดชัยภูมิ
- มติคณะกรรมการ** รับทราบ
- ระเบียบวาระที่ 5** เรื่องอื่น ๆ
- เรื่องที่ 5.1** การจัดที่ดินโครงการชุมชนเพื่อการพึ่งตนเองและการจัดที่ดินให้แก่ราษฎร
ที่ได้รับผลกระทบจากการก่อสร้างเขื่อน จังหวัดชัยภูมิ

เรื่องเดิม

กลุ่มสมาชิชาคนจนได้มีหนังสือเรียนรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและ
สหกรณ์ (นายณที ขลิบทอง) ขอให้ดำเนินการจัดหาที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน จังหวัดชัยภูมิ เพื่อ
จัดให้ราษฎรกลุ่มสมาชิชาคนจนที่ได้รับผลกระทบจากโครงการเขื่อนลำคันฉู เขื่อนโปร่งขุนเพชร
และเขื่อนห้วยทรายของกรมชลประทาน ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องจากการที่รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง
เกษตรและสหกรณ์ (นายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์) ประธานคณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหากรณี
ที่เกิดจากโครงการเขื่อนสังกัดกรมชลประทานได้เจรจากับสมาชิชาคนจนและกลุ่มราษฎรในการจัดทำ
โครงการชุมชนเพื่อการพึ่งตนเอง จำนวน 3 พื้นที่ ได้แก่

(1) โครงการชุมชนเพื่อการพึ่งตนเองของผู้ได้รับผลกระทบจากโครงการเขื่อนลำคันฉู สมัชชาคนจนขอให้จัดที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินที่ยังไม่ได้ออก ส.ป.ก. 4-01 บริเวณบ้านเทพพนา หมู่ที่ 10 ต. บ้านไร่ อ. เทพสถิต จ. ชัยภูมิ เนื้อที่ประมาณ 1,000 ไร่ ผู้ถือครองเดิมเสนอขอรับค่าชดเชย ไร่ละ ประมาณ 7,000 บาท (มีผู้ถือครอง 1 ราย ถือครองที่ดิน 50 ไร่ ขอรับค่าชดเชยไร่ละ 10,000 บาท) โดยขอให้จัดที่ดินให้แก่ราษฎรจำนวน 334 ครอบครัว และถือสิทธิในที่ดินร่วมกัน

(2) โครงการชุมชนเพื่อการพึ่งตนเองของผู้ได้รับผลกระทบจากโครงการเขื่อนโปร่งขุนเพชร สมัชชาคนจนขอให้จัดที่ดินประมาณ 1,000 ไร่ ให้ราษฎรจำนวน 102 ครอบครัวถือสิทธิในที่ดินร่วมกัน

(3) การจัดที่ดินให้ผู้ได้รับผลกระทบจากโครงการเขื่อนห้วยทราย จำนวน 102 ครอบครัว โดยจัดสรรที่ดินให้ครอบครัวละ 11 ไร่ แบ่งเป็นที่อยู่อาศัย 1 ไร่ ที่ทำกิน 10 ไร่ คิดเป็นเนื้อที่ 1,122 ไร่ ตามมติของคณะกรรมการจัดที่ดินอพยพราษฎรจังหวัดชัยภูมิ ครั้งที่ 1/2540 สมัชชาคนจนขอให้พิจารณาหาที่ดินจากผู้ถือครองเดิมที่จะสละสิทธิการครอบครอง โดยขอรับค่าชดเชยไร่ละ 5,000 บาท มีพื้นที่ 2 แห่ง ได้แก่ ที่กองที่อำเภอหนองบัวระเหว เนื้อที่ 1,049 ไร่ และกิ่งอำเภอซับใหญ่ เนื้อที่ประมาณ 1,000 ไร่

2. ความเห็นของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2.1 ในประเด็นข้อเรียกร้องของสมัชชาคนจนที่ขอรับการจัดที่ดินเพื่อนำไปให้ชุมชนบริหารจัดการเองในลักษณะที่คล้ายคลึงกับคอมมูนหรือคิบูซมีข้อดีและข้อเสีย ดังนี้

ข้อดี คือ เป็นการรวมกลุ่มเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาของกลุ่ม ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันในการดำเนินชีวิต การทำงาน และสวัสดิการต่าง ๆ โดยมีคณะกรรมการเป็นผู้บริหารจัดการทุก ๆ เรื่องในกลุ่ม

ข้อเสีย คือ อาจจะทำให้ขาดความมุ่งมั่นในการทำงาน เนื่องจากทุกคนในระบบมีสิทธิเท่าเทียมกันได้ส่วนแบ่งจากการทำงานเท่ากัน มีสวัสดิการเหมือนกัน

2.2 ข้อคิดเห็น

(1) หลักเกณฑ์ในการโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินให้กับชุมชนนั้น จะขัดกับข้อกฎหมายของ ส.ป.ก. ซึ่งเป็นกลไกในการกระจายสิทธิในที่ดินทำกินให้แก่เกษตรกร

(2) การดำเนินการในลักษณะระบบคิบุขและคอมมูนนั้น กรรมสิทธิ์ที่ดินเป็นของรัฐไม่ใช่ของชุมชนเป็นเพียงรัฐได้มอบสิทธิการใช้ประโยชน์และให้ชุมชนบริหารจัดการเองได้ ดังนั้นหากชุมชนต้องการดำเนินการในลักษณะดังกล่าว ก็สามารถดำเนินการได้อยู่แล้ว โดยเฉพาะในขณะนี้สามารถใช้กองทุนหมู่บ้านมาดำเนินการสนับสนุนด้านแหล่งทุน

(3) ควรมีแนวทางดำเนินการ คือ

- จะต้องพิจารณาถึงพื้นที่เป้าหมายที่จะดำเนินการด้วยว่าพื้นที่เพียงพอหรือไม่ เนื่องจากพื้นที่ ส.ป.ก. ขนาดใหญ่มีน้อยมาก
- สมาชิกคนจน ต้องการให้จัดสรรพื้นที่ให้โดยไม่ต้องชำระค่าเช่าหรือค่าเช่าซื้อตามกฎหมายปฏิรูปที่ดินให้กับทางราชการ ดังนั้นแนวทางการแก้ไขปัญหาจะต้องหางบประมาณพิเศษมาจ่ายเป็นค่าชดเชยให้แก่ผู้ถือครองเดิม
- ในการดำเนินการจัดสรรพื้นที่ให้เกษตรกรและชุมชนควรมีการตั้งคณะทำงานร่วมระหว่างภาคราชการและสมาชิกคนจนเพื่อดำเนินการร่วมกัน

3. ความเห็นของ ส.ป.ก.

3.1 ข้อกฎหมาย มาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2532 ให้อำนาจในการจัดที่ดินให้เกษตรกรเช่า ,เช่าซื้อในกรณีดังนี้

- จำนวนที่ดินไม่เกิน 50 ไร่ สำหรับเกษตรกรและบุคคลในครอบครัวเดียวกันเพื่อประกอบเกษตรกรรม
- จำนวนที่ดินไม่เกิน 100 ไร่ สำหรับเกษตรกรและบุคคลในครอบครัวเดียวกันสำหรับการเลี้ยงสัตว์

ในกรณีเป็นสถาบันเกษตรกรให้จัดที่ดินให้เช่าได้ตามจำนวนที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เห็นสมควรโดยคำนึงถึงประเภทและลักษณะดำเนินงานของสถาบันเกษตรกรนั้น ๆ

3.2 กรณีข้อเรียกร้องของสมาชิกคนจน

(1) การจัดที่ดินตามข้อเสนอของสมาชิกคนจนดังกล่าวสามารถดำเนินการได้ใน 2 ลักษณะ คือ

ก. เกษตรกรในส่วนของสมาชิกคนจนรวมตัวกันจัดตั้งเป็นสถาบันเกษตรกรเพื่อขอเช่าที่ดินจาก ส.ป.ก. โดยสถาบันเกษตรกรนั้นสามารถบริหารจัดการที่ดินเองได้ ภายใต้ระเบียบของคณะกรรมการ

ในกรณีที่เป็นการจัดที่ดินให้สถาบันเกษตรกร พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมฯ ให้อำนาจ ส.ป.ก. จัดที่ดินให้เช่าเพียงอย่างเดียวไม่มีอำนาจให้สถาบันเกษตรกรเช่าซื้อที่ดินได้

ข. จัดที่ดินให้เกษตรกรในส่วนของสมาชิกคนจนเป็นรายบุคคลเช่าซื้อได้ โดยเกษตรกรนั้นอยู่ภายใต้ระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ในกรณีเป็นการเช่าซื้อที่ดิน เมื่อเกษตรกรได้ชำระค่าเช่าซื้อครบถ้วนและได้รับโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินจาก ส.ป.ก. แล้ว เกษตรกรอาจรวมตัวกันเป็นสถาบันเกษตรกร แล้วเกษตรกรแต่ละรายโอนที่ดินของตนให้สถาบันเกษตรกรเพื่อให้เข้าระบบการจัดการที่คล้ายคลึงกับแบบคอมมูนหรือคิบูซตามที่สมาชิกคนจนเสนอได้ ทั้งนี้ โดยอาศัยบทบัญญัติตามมาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(2) ในการจัดหาที่ดินของรัฐหรือที่ดินเอกชนเพื่อให้สามารถดำเนินการนำที่ดินมาจัดตามข้อเสนอของสมาชิกคนจนได้ จะต้องจัดสรรงบประมาณเพื่อการนี้ด้วย เนื่องจากขณะนี้ ส.ป.ก. ไม่มีที่ดินเพียงพอที่จะรองรับได้

(3) การให้เกษตรกรรวมตัวกันเพื่อให้บริหารจัดการการใช้ประโยชน์ในที่ดินกันเองนี้จะทำให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง เกษตรกรมีส่วนร่วมในการบริหารงาน การวางแผนและร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งจะเป็นที่ยอมรับของทุกคน เพราะเป็นผู้มีส่วนร่วมในการจัดการกันเอง ส.ป.ก. จึงเห็นสมควรสนับสนุนแนวทางตามข้อเสนอของสมาชิกคนจนดังกล่าว โดยในการพิจารณาจัดหาพื้นที่ควรแต่งตั้งคณะกรรมการร่วมระหว่างภาครัฐและตัวแทนสมาชิกคนจนเพื่อดำเนินการร่วมกันต่อไป

คำขอ

ขอความเห็นชอบในการดำเนินการจัดที่ดินโครงการชุมชนเพื่อการพึ่งตนเองของผู้ได้รับผลกระทบจากโครงการเขื่อนลำคันฉู โครงการเขื่อนโปร่งขุนเพชร และโครงการจัดที่ดินให้แก่ราษฎรที่ได้รับผลกระทบจากการก่อสร้างเขื่อนห้วยทรายตามข้อเรียกร้องของสมาชิกคนจน

เพื่อนำเสนอความเห็นของคณะกรรมการให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติเงินงบประมาณเพื่อนำมาใช้จ่ายในการดำเนินการตามโครงการ

มติคณะกรรมการ เห็นชอบในการดำเนินการตามโครงการเพื่อจัดหาที่ดินตามข้อเรียกร้องของสมาชิกราชชน และให้นำเสนอความเห็นของคณะกรรมการประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีในการอนุมัติเงินงบประมาณเพื่อใช้ในการดำเนินการต่อไป

เลิกประชุมเวลา 17.00 น.

(นายฉันทลักษณ์ นุชอังกร)

รองเลขาธิการแทนเลขาธิการ

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(นายศรีโรจน์ จิรวัดน์จรรยา)

เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 6

ผู้จัดรายงาน